

DRAUGAS

PERIODICALS

May 20, 2004

Vol. XCV

95-IEJI METAI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GEGUŽĖS - MAY 20, 2004

*****MIXED ADC 606
SBS P4 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-19-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 98

Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

„Saulės“ lit. mokykla džiugina St. Petersburg lietuvius. Daumanto šaulių kuopos susirinkimas Los Angeles, Calif. 2 psl.

Pirma nužmogina, paskui kankina. Neįtikėtinas sabotazas. 3 psl.

Kitu žvilgsniu į antiestetiką kūryboje. Kompaktinė plokštelė be keiksmažodžių. Ketvirtoji liet. kalbos olimpiada. 4 psl.

Besidžiaugiant Lietuvos laimėjimais. 5 psl.

Pasikalbėjimas su jaunu kunigu. Pas Union Pier, MI, lietuvius. Komp. VI. Jakubėnui skirtas sukaktuvinis koncertas. 6 psl.

Sportas

* Baltarusijoje vykusiose tarptautinėse jaunųjų ir jaunimo (1987-1988 m. gimimo) džiudo varžybose sėkmingai pasirodė Lietuvos rinktinė. Vaikinių turnyre čempionais tapo Alius Bračiulis (svorio kategorija daugiau nei 90 kg) ir Karolis Bauža (90 kg). Bronzos medalius Ainis Vencevičius bei Domas Jaskūnas (73 kg). Merginų varžybose nugalėtojomis savo svorio kategorijose tapo Skaitė Marcinkevičiūtė (virš 70 kg) ir Loretta Rimavičiūtė (70 kg), sidabro apdovanojimus pelnė Sandra Rimavičiūtė (virš 70 kg) bei Birutė Matulevičiūtė (57 kg), o bronzos medaliai atiteko Rūtai Aksionovai (48 kg) ir Dovilei Danaitytei (63 kg).

* Antradienį vienintelėse penkių komandų Lietuvos beisbolo pirmenybių rungtynėse čempionas bei žaidynių pirmūnė Kauno „Lituanica“ komanda iškovojė septintą pergalę iš eilės „Lituanica“ po atkaklios kovos 7:6 nugalėjo ketvirtojoje vietoje esančius Kauno „LKK-Lituanica“ beisbolininkus.

* Trečiojoje Italijos vyrų krepšinio lygos (LEGA) ketvirtfinalio žaidimo rungtynėse reguliariojo sezono nugalėtoja Mindaugo Žukausko Siena „Montepaschi“ komanda antradienį namie 103:76 su triuškinio aištuntą vietą reguliariame sezone užėmusią „Metis“ komandą, kurioje dėl užsieniečių kvotos nežaidė Valdas Dabkus, ir, laimėjęs žaidimą iki trijų pergalių 3:0, pateko į pusfinalį.

Naujausios žinios

* Lietuviai į JAV gali tikėtis vykti be vizų ne anksčiau kaip po poros metų, sako Lietuvos ambasadorius.

* Vyriausioji rinkimų komisija įteikė kandidatų prezidentus pažymėjimus.

* Lietuviai yra didesni rukai nei anglai, rodo tyrimas.

Rolandas Paksas bus teisiamas už valstybės paslapties atskleidimą

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Generalinė prokuratūra baigė tirti ir trečią dieną Vilniaus apygardos teismui perdavė bylą, kurioje triskart Konstituciją šurkščiai pažeidęs buvęs prezidentas Rolandas Paksas įtariamas padaręs nusikaltimą — atskleidęs valstybės paslaptį.

Įtarimas grindžiamas tuo, kad R. Paksas dosniausiai savo prezidentinės rinkimų kampanijos finansuotojui verslininkui Juriui Borisov leido suprasti, kad jo pokalbių klausosi Valstybės saugumo departamento pareigūnai.

Moksleiviai pradeda egzaminų maratoną

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Lietuvos moksleiviams nuo matematikos egzaminų trečią dieną prasidės beveik mėnesį trukantis brandos egzaminų maratonas.

Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis, brandos egzaminus šiemet laikys daugiau nei 50,000 šiemet baigiančiųjų vidurinio ugdymo programą ir daugiau kaip 1,500 ankstesnių laidų abiturientų. Iš viso egzaminus laikys 4,000 daugiau kandidatų nei pernai.

„Džiaugiuosi, kad kasmet daugėja norinčiųjų įgyti brandos atestatą — išsilavinimas yra tapęs neabejotina vertybe. Prieš keletą metų pertvarkyta egzaminų sistema sudaro lygias galimybes visiems abiturientams pretenduoti į pasirinktas studijų programas. Didelis palengvinimas yra tai, kad nebereikia dukart laikyti to paties egzaminų — baigiamojo ir stojamojo. Be to, egzaminų tvarka nesikeičia jau keletą metų“, pranešime spaudai cituojamas švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius.

Šiais metais brandos egzaminų tvarka bus tokia pati, kaip ir pernai. Šiemet visi išlaikyti egzaminai bus įrašomi į brandos atestatą.

Norintieji gauti brandos atestatą, turi išlaikyti 4 vidurinio ugdymo programos individualaus ugdymo plano dalykų brandos egzaminus, tačiau gali rinktis ir laikyti 6.

Lietuvių kalbos (gimtosios ar valstybinės) egzaminas yra privalomasis, kiti — pasirinktiniai. Populiariausias šių metų egzaminas yra matematika.

Režisierius švenčia jubiliejų

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) — Vienas garsiausių Lietuvos teatro ir kino režisierių, 2003 m. Nacionalinės premijos laureatas Jonas Vaitkus gegužės 20 dieną švęs 60 metų jubiliejų.

Prieš tris dešimtmečius baigęs tuometinio Leningrado teatro, muzikos ir kinematografijos institutą, J. Vaitkus pradėjo režisuoti Kauno valstybiniame akademiniame dramos teatre, greitai tapo ir šio teatro vyriausiuoju režisieriumi.

Per 13 metų sukūrė Kauno ir visos Lietuvos teatrą išgarsinusius spektaklius: Alfred Jarry „Karalius Ubas“, Maksim Gorkij „Paskutiniai“, Henrik Ibsen „Statojas Solnessas“.

Daug įsimintinų spektaklių sukūrta Lietuvos nacionaliniame dramos teatre (Antano Škėmos „Pabudimas“, Adomo Mickevičiaus „Vėlinės“).

Teismui išsiųstas kaltinamasis aktas kartu su bylos medžiaga.

Iš teisminio tyrimo metu surinkta 6 tomų (1,272 psl.) medžiagos, kuria grindžiama įtariamojo kaltė dėl nusikaltimo veikos padarymo, pranešė Generalinės prokuratūros atstovas spaudai.

Šis išteisinis tyrimas buvo pradėtas šiemet balandžio 26 dieną, kai atliekant išteisinį tyrimą baudžiamojoje byloje dėl grasinimų prezidentui buvo nustatyti kito įtariamojo dėl nusikaltimo veikos požymiai.

Balandžio 30 dieną R. Pak-

sui buvo pateiktas įtarimas pagal Baudžiamojo kodekso 125 straipsnio 1 dalį, kuris numato atsakomybę už valstybės paslapties atskleidimą.

Tadien, dalyvaujant advokatui, jis buvo apklaustas įtariamoju. Jo parodymai buvo fiksuojami vaizdo kamera.

Jei teismas pripažins kaltu, jam gresia teisės dirbti tam tikrą darbą arba užimti tam tikrą veiklą atėmimas arba bauda, arba laisvės apribojimas, arba laisvės atėmimas iki trejų metų.

Tuo tarpu opozicinės Tėvynės sąjungos-konservatorių frakcijos Seime atstovai siūlo iš-

tirti žiniasklaidoje paskelbtus faktus, esą per apkaltą nuo prezidento pareigų nušalinęs Rolandas Paksas turi ryšių su Rusijos specialiosiomis tarnybomis.

Konservatoriai siūlo Seimui priimti nutarimą, kuriuo Valstybės saugumo departamentui būtų pavesta ištirti praėjusią savaitę dienraštyje „Lietuvos rytas“ išspausdintą interviu su šiuo metu Prancūzijoje gyvenančiu ir buvusiu Rusijos žvalgybos darbuotoju prisistatančiu Jevgenij Limanov.

Dienraštis pažymi, jog nu-

tikra.

Interviu dienraščio paskelbtas teigia, jog per apkaltą nuo prezidento pareigų nušalinęs Rolandas Paksas finansškai rėmęs bendrovės „Avia Baltika“ vadovą Jurij Borisov yra susijęs su Rusijos karine žvalgyba.

Pašnekovas dienraščiui taip pat teigia, jog R. Paką konsultavusios Rusijos kompanijos „Almax“ darbuotoja Ana Zaton-skaja yra susijusi su Rusijos specialiosiomis tarnybomis, gali būti Užsienio žvalgybos tarnybos kadrinė darbuotoja.

Savo ruožtu, dienraščio kal-

Paksas nėra tiesiogiai susijęs su Rusijos specialiosiomis tarnybomis, bet buvo jų manipuluojamas per savo aplinką.

Interviu teigiama, jog įtaką R. Pakui galėjo daryti ir bendrovė „Lukoil“, kuri priešinosi amerikiečių bendrovės „Williams International“ atėjimui į Lietuvos naftos kompleksą.

Konservatoriai siūlo įpareigoti Valstybės saugumo departamentą pateikti savo išvadą dėl galimų R. Pako ryšių su Rusijos specialiosiomis tarnybomis iki birželio 9 dienos.

Priešlaikiniai prezidento rinkimai įvyks birželio 13 d.

Baltijos ir Šiaurės valstybių sausumos pajėgų vadai tariai Vilniuje

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Baltijos valstybių kariškiai iš savo kolegų Šiaurės valstybėse gali pasisemti reformų patirties ir gauti patarimų, kaip veiksmingai naudoti kariuomenei skiriamas lėšas.

Tai sakė Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų vadai brigados generolas Valdas Tutkus. Jo pastangomis trečią dieną Vilniuje prasidėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos, Norvegijos, Danijos, Švedijos ir Suomijos sausumos pajėgų vadų arba jiems prilygtančių kariuomenių pareigūnų konferencija — pirmasis tokio lygio renginys.

Anot kariuomenės atstovų, susitikime aptariamas Baltijos ir Šiaurės valstybių karinio bendradarbiavimo projektų tęstinumas, dalyvavimas taikos palaikymo operacijose, bendrų

kariuomenių planų kūrimas.

„Baltijos valstybės tapo NATO ir Europos Sąjungos naramis, karinio bendradarbiavimo kokybę pasiekė. Šis susitikimas pirmiausia kariškiams padės sukurti tiesioginius ryšius“, sakė V. Tutkus.

Anot jo, Lietuvoje, kaip ir daugelyje NATO valstybių, vyksta kariuomenės pertvarkymo procesas, tačiau Lietuvos patirtis tebėra maža.

Latvijos kariuomenės sausumos pajėgų laikinasis vadovas pulkininkas leitenantas Juris Bezzubov, pabrėžė Baltijos ir Šiaurės valstybių bendradarbiavimo svarbą gyvenimui, jau nutrauktą bendrą Lietuvos, Latvijos ir Estijos bataliono BALTBAT projektą. Latvija ketina perimti Lietuvos patirtį kūriant pėstininkų brigadą.

Mykolas Ambrazas (ELTA) nuotr.

Seimo narys siūlo paremti Estijos reikalavimus Rusijai dėl žalos atlyginimo

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Buvęs Seimo pirmininkas, priklausantis Tėvynės sąjagai prof. Vytautas Landsbergis siūlo Lietuvos parlamentui paremti Estiją, kurioje pasigirdo siūlymų Rusijai atsiprašyti už sovietinę okupaciją ir atlyginti jos padarytą žalą.

„Estų žingsnis normalizuoti santykius su Rusija, siūlant atlyginti okupacijos žalą, yra pirmiausia žmogaus teisių gynimas.“

Tai nuostata apie agresijos, svetimos valstybės smurto padarytą žalą, kurios turi būti nors kiek atlygintos“, teigiama trečią dieną paskelbtame V. Landsbergio pranešime.

Jis pažymi, jog Lietuvos Seimas taip pat yra įpareigojęs vyriausybę derėtis su Maskva dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo.

Seimo sprendimą Rusija įvertino kaip „nedraugišką žingsnį“ ir atmetė pasiūlymą derėtis dėl žalos atlyginimo.

Rusijos Užsienio reikalų ministerija antradienį taip pat pareiškė, kad Estijos mėginimai kelti okupacijos žalą atlyginti klausimą neturi perspektyvų.

Rusijos Užsienio reikalų ministerijos pareiškimas paskelbtas reaguojant į Estijos parlamentui pateiktą ataskaitą apie sovietų padarytą žalą.

Rusijos valdžios puolimą toliau patirianti naftos milžinė „Yukos“ niekada neplanavo, neplanuoja ir nesiruošia parduoti jos valdomos „Mažeikių naftos“ akcijų. Tokį patikimą trečią dieną išgirdo laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas (k), Vilniuje priėmęs „Yukos“ atstovybės Lietuvoje vadovą Tomą Gižą, neseniai tapusį „Mažeikių naftos“ valdybos nariu.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Lietuva protestuoja prieš Rygos uosto sprendimą

Vilnius-Ryga, gegužės 19 d. (BNS) — Lietuvos susisiekimo ministerija protestuoja prieš Latvijos Rygos jūrų uosto tarybos sprendimą nuo balandžio mėnesio netaikyti 95 proc. uosto mokesčių nuolaidas Lietuvos bendrovės „Lisco Baltica“ keltui „Baltic Kristina“, plaukiojančiam maršrutu Ryga-Stokholmas.

Lietuvos susisiekimo ministerija raštu kreipėsi į Latvijos vicepremierą ir laikinąjį susisiekimo ministrą Ainars Slesers teigdamas, kad tokie Rygos uosto veiksmai pažeidžia Lietuvos, Latvijos ir Estijos 1999 metais pasirašytą susitarimą bei Europos Sąjungos (ES) teisės aktus.

Šiuose susitarimuose numatyta, kad uostai privalo taikyti vienodas nuolaidas tiek sa-
viems, tiek prie šių susitarimų prisijungusių valstybių lai-

vams.

Latvijos spaudos teigimu, atsakęs taikyti nuolaidas LBS priklausantiems keltams „Vilnius“ ir „Kaunas“, Rygos uostas taiko nuolaidą Latvijos bendrovės „Rigas Juras Linijas“ keltui „Baltic Kristina“, plaukiojančiam maršrutu Ryga-Stokholmas.

Rygos uostas šiuo metu yra didžiausias „Rigas Juras Linijas“ akcininkas — jam priklauso 31,6 proc. įmonės įstatinio kapitalo.

Pasak Lietuvos susisiekimo ministerijos sekretoriaus Arvydo Vaitkaus, Lietuvos kreipimasis Latvijai buvo išsiųstas dar balandžio 7 dieną, tačiau iki šiol atsakymo į jį nesulaukta.

„Šiuo metu mes naudojame visas įmanomas teisėtas priemones, paramos sprendžiant šią problemą kreipėmės į Užsienio reikalų ministeriją, apie susi-

klostiusią padėtį informuotas premjeras Algirdas Brazauskas, kuris šį klausimą pirmadienį Šiauliuose aptarė su Latvijos premjeru“, sakė A. Vaitkus.

Rygos uosto tarybos narys ir Rygos meras Gundars Bojars tvirtino, kad „Rigas Juras Linijas“ nuolaidos taikymas buvo pratęstas, kai ši bendrovė uostui pristatė savo verslo planus.

Tuo tarpu LBS, anot G. Bojars, tokių duomenų nepateikė ir, motyvuodama informacijos slaptumu, atsisakė atskleisti savo įkainių politiką.

LBS valdančios Danijos laivybos bendrovės „DFDS Tor Line“ atstovybės Latvijoje vadovas Zigmund Jankovskij tvirtino, kad bendrovės atstovai kovą 29 dieną buvo pakviesti pristatyti savo veiklos planus, tačiau jau balandžio 1-ąją jiems buvo pranešta apie lengvatos panaikinimą.

Vyriausybė finansuos žydų bendruomeninio turto dokumentų paiešką

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Vyriausybės spaudos tarnyba pranešė, jog trečią dieną vykusioje posėdyje nuspręsta skirti 130,000 litų Archyvų departamentui.

Šie pinigai bus panaudoti žydų bendruomenių nekilnojamojo turto nustatymui reikalingų dokumentų paieškai išlaikyti iš dalies padengti.

Žydų bendruomenės jau seniai ragina Lietuvą rasti teisiškai priemonių sugrąžinti joms nekilnojamojo turto, kurį per Antrąjį pasaulinį karą ir po jo nusavino okupacinės nacijų ir sovietų valdžios.

Pagal Lietuvioje galiojančius įstatymus turėtų nekilnojamojo turto susigrąžinti gali asmenys, išsaugoję arba atkūrę Lietuvos pilietybę, bet ne bendruomenės.

Praėjusį rudenį Lietuvoje viešėjęs Izraelio parlamento pirmininkas Reuven Rivlin paragino panaikinti įstatymus, užkertančius kelią žydų bendruomenėms susigrąžinti Lietuvoje turėtą turtą.

Per nacijų okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais buvo sunaikinta maždaug 90 proc. iš 220,000 Lietuvos žydų bendruomenės.

Sovietinės okupacijos metais, žydų bendruomenės organizacijoms priklausęs turtas, kaip ir lietuvių visuomeninių organizacijų ir partijų, buvo nacionalizuotas valstybės.

LIETUVIŲ TELKINIAI

ST. PETERSBURG, FL

Po Motinos dienos minėjimo, vykusio š.m. gegužės 2 d. St. Petersburg, FL, Lietuvių klube, iš kairės: LB Floridos apygardos pirm. Loreta Kynienė, garbės konsulas Algimantas Karnavičius ir LB St. Petersburg apylinkės pirm. ir lit. mokyklos vedėja Vida Meiluvienė.

„Saulės“ lituanistinė mokykla džiugina motinas ir svečius

Gegužės mėnuo ne tik pasipuošia žiedais, bet pasipuošia ir Motinos dienos šventėmis, minėjimais bei asmeniškais motinų pagerbimais. Taip ir St. Petersburg lietuvių telkinyje, sekmadienį, gegužės 2 d., Lietuvių klubas suruošė gražų Motinos dienos minėjimą. Kaip klubo pirmininke Angelė Karnienė teigė, kad „mūsų telkinys yra laimingas, nes mes galime net du kartus pagerbti motinas – tai pirmą ir antrą gegužės sekmadienį, pagal lietuviškas ir šio krašto Motinos dienos pagerbimo tradicijas“. Tad pirmą gegužės sekmadienį šis pagerbimas prasidėjo Mišių auka 1 val. p.p. Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfport, FL. Mišių aukojimo už gyvas ir mirusias motinas kan. B. Talaišis ir kun. dr. Matas Čyvas. Mišių metu giedojo vyrų chorą, kuriam vadovauja Aldona Varkalienė. Kan. Talaišis pasveikino visas motinas, pasakė šiai progai pritaikytą pamokslą, įtraukdamas net poeto B. Brazdžionio eiles, skirtas motinai. Po šv. Mišių, pagal įprastą tradiciją, visi rinkosi į Lietuvių klubą pietums ir Motinos dienos minėjimui. Klube visas motinas pasitiko, šventiškai pasipuošusi, Elytė Radvilienė, prie kurios prisidėjo ir Aldona Česnaite. Jos sveikino atvykusias motinas su vaisių sultimis ir įteikė puokštelėmis suvyniotus braškių saldainiukus, kurie atrodė lyg pavasario žiedai, paberti lėkštelėse.

St. Petersburg „Saulės“ lit. mokyklos tautinių šokių grupės „Spindulėlis“ mokytoja Dalia Adomaitienė.

Kad Motinos dienos minėjimas nereikėtų „prinešti“ į klubą, gegužės 2 d. St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo vyriausioji patalpa tapo motinų vyru būrys. Iš dešinės: garbės konsulas Algimantas Karnavičius, Juozas Gečas, Antanas Almonaitis, Vilijus Juska, plk. ltn. Nerijus Rimkevičius, Mėcys Šilkaitis ir kiti.

Svečiai, atsilankę į Motinos dienos minėjimą gegužės 2 d. St. Petersburg, FL, Lietuvių klube. Iš kairės: plk. ltn. Egidijus Karvelis su šeima; dešinėje – garbės konsulas Algimantas Karnavičius, plk. ltn. Nerijus Rimkevičius su šeima. Visos nuotraukos Elvyros Vodopalienės.

praturtina sekmadienio popietę, ne tik su paskutiniaisiais Lietuvos įvykiais, bet ir maloniai nuteikdamas klausytojus.

Motinos dienos minėjimas

Pradėti minėjimą klubo pirm. A. Karnienė pakvietė Aldoną Andriulienę pakalbėti apie motiną. Pranešėja savo trumpoje kalboje gražiai išryškino motinos vaidmenį žmogaus gyvenime ir tautai. Pirmą susirinkusius, kad 1929 m. kovo 24 dieną Lietuvos organizacijų atstovų buvo nutarta Motinos dieną švęsti ir minėjimus rengti pirmą gegužės sekmadienį, o įdomu tai, kad JAV Senato nutarimu 1914 m. Motinos diena buvo paskelbta kaip šventė, švenčiama antrąjį gegužės sekmadienį, tad ir šiame klube Motinos dieną švenčiame du kartus. Gražu buvo išgirsti, kai paminėjo: „žodis motina lietuvių kalboje išplėstas įvairiomis maloninėmis priesagomis, kaip: motulė, motinėle, mamytė, motulėlė, motušėlė...“ Ji taip pat teigė, kad „Motina tai didvyriškumo, pasišventimo, pasiaukojimo, savęs išsižadėjimo, ištvermės ir visų kitų dorybių, turinčių su meile ryšį, pavyzdys“. Jautru buvo girdėti, kai teigė, kad motina „parodė, kaip mes turime sudėti rankas malda“, kad „ji idėję į mūsų širdis tėvynės meilę ir jai pasiaukojimą“ ir kad „motina nieko negailėjo, kartu su sūnumi ar dukra knygnešiu ar partizanų, net gyvybę aukoję“. Savo pokalbį tęsė, teigdama, jog motina daugiausia siejo josi, „kad jos vaikai augtų Dievo garbei, tėvynės gerovei ir artimo džiaugsmui“, jautrią ir trumpą kalbą užbaigė, sakydama: „Būkime jai už viską dėkingi. Savo mylintiose širdyse sukurkime motinai neužvystą meilės ir garbės vainiką“.

Po Aldonos Andriulienės kalbos buvo pakviesta St. Petersburg „Saulės“ lituanistinės mokyklos vadovė, LB apylinkės pirmininkė Vida Meiluvienė praversti tolimesnę minėjimo programą. Vida Meiluvienė svečius supažindino su šių metų mokinukais, prašė juos ateiti į sceną ir padainuoti dainelę „Dobilas ir Žibuoklės“. Svečiai

plojimu pasitiko jaunuosius programos atlikėjus. Tai tikrai buvo džiaugsmingas momentas matyti tiek jaunimo užpildant sceną. Šiuo metu „Saulės“ lituanistinė mokykla lanko 20 įvairaus amžiaus mokinių. Kai kurie, jau išėję iš šios lituanistinės mokyklos, džiugiai prisidėjo ir norėjo dalyvauti programoje. Eilėraštukus pasakė Monika Vilkelytė, Myliu aš mamytę“ ir Andrew Kaspar „Buvo kiškis“. Pašoko lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė „Spindulėlis“, kurios mokytoja yra Dalia Adomaitienė, jos gabumai ir meilė tautiniams šokiams matyti ir jaunų mokinių veiduose ir šokiuose. Jie entuziastingai atliko tuos šokus, kuriuos šoks Šokių šventėje Čikagoje, kaip „Noriu miego“, „Vandens lašeliai“ ir kiti. Dalia Adomaitienė vadovauja ir veteranų šokių grupei „Audra“. Šios abi grupės vyks į Šokių šventę Čikagoje. Tai tikras pasididžiavimas St. Petersburg lietuvių telkiniui.

Po programos Angelė Karnienė paprašė į sceną visus programos atlikėjus ir mokytojas. Gėlemis buvo apdovanotos: mokyklos vedėja Vida Meiluvienė, mokytojos: Dalia Dana, Vida Mucklewich, Aldona Varkalienė ir šokių mokytoja Dalia Adomaitienė. Svečiai mokytojas, „Saulės“ lituanistinės mokyklos mokiniai ir „Spindulėlio“ šokėjams nuodėrdiai paplojo už jų tokią gražų pasirodymą. O mokyklos vedėja Vida Meiluvienė dar pakvietė garbės konsulą Algimantą Karnavičių ir visų mokinių bei tėvėlių vardu padėkojo jam už anksčiau įteiktą 600 dol. pinigų auką ir įteikė jam Šokių šventės plakata. Jau graži tradicija, kai po metinių golfo žaidynių, kurias suruošia garbės konsulas, visas pelnas skiriamas „Saulės“ lituanistinei mokyklai.

Visi su pakilia nuotaika, dėkingumu jaunimui, tėve-

Motinos dienos minėjimo prelegentė Aldona Andriulienė.

liams, mokytojams ir rengėjams pamazų apleido St. Petersburg Lietuvių klubą, kartu išsinešė klubo pirm. A. Karnienės pasakytus žodžius: „Mūsų klubas dar ilgai gyvuos, turėdamas tiek daug jaunimo mūsų telkinyje“.

Elvyra Vodopalienė

LOS ANGELES, CA

J. Daumanto šaulių kuopos susirinkime, vykusiam šaulių būstinėje „Trakai“ š.m. balandžio 25 d. Iš kairės: Jonas Butkus, Mindaugas Banionis, Irena Ariene ir kuopos vadas Kazys Karuza.

J. DAUMANTO ŠAULIŲ KUOPOS SUSIRINKIMAS

Los Angeles J. Daumanto šaulių kuopa balandžio 25 dieną sušaukė metinių narių susirinkimą, kurį atidarė ir sveikinimo žodį pasakė kuopos vadas Kazys Karuza. Kuopos kapelionas kunigas Stanislovas Anužis sukalbėjo maldą. Tylos minute pagerbti kuopos mirusieji. Praeitais metais mirė šaulė Magdalena Barauskienė.

Kuopos sekretorė Irena Ariene skaitė praeito susirinkimo protokolą, o vado pavaduotojas Vytautas Vidugiris supažindino kuopos narius su L.S.S.I. praeitų metų veikla. Jis skaitė aplinkraščius, laiškus, sveikinimus. Lietuvos Šaulių sąjunga šiais metais švenčia 85-erių metų įkūrimo jubiliejų. O Lietuvos Šaulių sąjunga išseivijo švenčia 50-ties metų sąjungos atkūrimo metines.

V. Vidugiris taip pat papasakojo apie iškilmės Vašingtone, priimančią Lietuvą į NATO,

kuriuose jis dalyvavo. Jis pasakė, kad dėl Lietuvos prezidento R. Pakso apkaltos iškilmės buvo pakviesti ne stojantieji į NATO valstybių prezidentai, o premjerai.

Vadas Kazys Karuza plačiai kalbėjo apie kuopos veiklą, apie dalyvavimą uniformuotoms ir su vėliavomis tautos šventėse, apie tai, kad užsidarius Los Angeles „Ramovėnų“ skyriui, šaulių kuopa ruošė Lietuvos kariuomenės minėjimus. Opus „Trimito“ platinimo klausimas ir aktualus kuopos plėtimui, t.y. naujų narių priėmimas.

Kuopos išdėstius Mindaugas Banionis ir revizijos komisijos narys Jonas Butkus papasakojo apie kuopos pajamas ir išlaidas. Buvo perskaitytas revizijos komisijos aktas. Ypač daug kuopai reikalinga lešų 40-ties metų veiklos metraščiu išleisti. Medžiaga ruošiamas, šiais metais metraštis turi būti išleistas.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvatinami už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausioji redaktorė – Danutė Bindokienė

Administracijos – Valentinas Krumplis

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiųsti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,

Oak Lawn, IL 60453

Tel. 708-423-5155.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbama lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams suvartojus dantis už pėnėmą kainą.

Sustatimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Š.m. balandžio 21–23 d. Phoenix, AZ, vyko „Consular Corps College“ metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo įvairių kraštų konsulai. Iš kairės: Lietuvos garbės konsulas Ingrida Bublienė, Austrijos garbės gen. konsulas Harry Schaub, Scottsdale merė Mary Manross, Šveicarijos garbės konsulas Max Haechler.

Neįtikėtinas sabotažas

Kaip kompiuteriai nuvertė sovietų imperiją

ALEKSAS VITKUS

Neseniai teko skaityti Thom Reeda atsiminimus apie praėjusį, daug metų vykusį, šaltąjį karą tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos. Kaip žinome, tą karą laimėjo Amerika. Yra įvairių aiškinimų, kaip tas karas vyko, ir kodėl jo deka sugriuvo visa sovietų imperija, kurią prezidentas Ronaldas Reaganas buvo vykusiai pavadinęs „blogio imperija“. Kas tas Thom Reeda? Pasirodo, jis turėjo puikią progą stebėti šaltojo karo vyksmą, nes buvo Reagano vyriausybės Saugumo tarybos narys. Jo knyga: „At the Abyss: An Insider's History of the Cold War“ atidengia retai kur skaitytų detalių apie įvairius intrigas ir gudrybes, kurių pagalba pasaulis pagaliau atsikratė baisios sovietų atominio karo grėsmės. Manau, kad tai turėtų būti įdomu ir lietuviškos spaudos skaitytojui.

Reed, kuris yra buvęs ir Amerikos Karo aviacijos sekretoriumi, savo knygoje atskleidžia įdomias paslaptis apie incidentą, kuris įvyko aštuntame XX amžiaus dešimtmetyje. Jis parodė, kaip, nugalint sovietus, buvo svarbus Amerikos technologiškas pranašumas tame grėsmingame atominame „žaidime“, kuris, aciu Dievui, niekada neįkainio iki karo.

Neseniai įvykusiame pasikalbėjime su spaudos atstovais Reed aiškino, kad, vedant šaltąjį karą, mes išmokome dvi pamokas, kurios dar ir šiandien yra svarbios. Pirmoji pamoka — visuomet stebėk, kas darosi kitame pasaulyje, neleisk atsirasti naujiems stalinams ir Hitleriams. Antroji — nenusileisk priešui technologijoje!

Pagal niekur viešai neskelbtą dokumentą, vadinamą „Farewell“ dokumentu, Amerika „leido“ sovietams pavogti tyčiniai melagingas kompiuterių programas, kurios po ilgo laiko privedė prie didžiulės naftos vamzdžio nelaimės. „Mes niekada nebūtume pardavę tokių tyčinių klaidingų ir teršalinių klaidingų programų“, — tvirtina Reed, — jeigu sovietų slaptosios policija, KGB, pati nebūtų bandžiusi vogti mūsų technologijas. Kaip tu man, taip aš ir tau“, — sako Reed.

Kai sovietai 1985 m. suprato, kas atsitiko, jie negalėjo nuspresti, kada ir kitos jiems iš Amerikos pramonės vogtos kompiuterių programos gali būti pristatytos. Sovietams tada paaiškėjo, jog tai buvo gerai užmaskuota amerikiečių apgaule, bet jie negalėjo niekam skųstis, nes tai parodytu, kad jie buvo tas programos pavogę.

Panašiai, kaip jau anksčiau aiškinti, kaip giliai sovietai buvo įsiskverbę į įvairias Amerikos

Kissinger „detente“ politika prezidentui Reagan neatrodė tinkamas ir Amerikai saugus kelias į taiką su sovietais.

tuvais. Sovietai žinojo, kad tokie Amerikos lektuvai skraide virš Sovietų Sąjungos teritorijos, bet nesiskundė, nes, jei skųstųsi, pasaulis būtų žinojęs, kad sovietai dar neįstengė jų numušti, kol pagaliau jiems pavyko 1960.05.01 pašauti kpt. Gary Powers 60.000 pėdų aukštyje skrendantį lektuvą. Ta proga naudodamasis, Chruščiov tuomet atsisakė numatyto Paryžiaus susitikimo su prezidentu Eisenhower.

Kai prezidentas Nixon, raginamas ir stumiamas valstybės sekretoriaus Henry Kissinger, pradėjo vadinamąją „detente“ (priešiško sumazinimo) politiką, buvo manoma, kad ilgai tokia prekybos ir investicijų politika paveiks sovietų ekonominę, Chruščiov tuomet atsisakė numatyto Paryžiaus susitikimo su prezidentu Eisenhower.

Deja, sovietai galvojo kitaip. Brežnev 1972 m. komunistų partijos suvažiavime taip sakė: „Mes, komunistai, kurį laiką galime eiti kartu su kapitalistais. Mums juk reikia jų pasiskolų, jų žemės ūkio dirbinių bei jų technologijos. Bet mes turime ir toliau vykdyti savo militarines galybės stiprinimo planą. Ir, taip sustiprėję, po maždaug dešimt metų mes tada galėsime vėl grįžti prie savo agresyvios politikos, kurios pagalba nugalėsime Vakarus. Panašiai kaip kadaise Chruščiov kažkada grasino palaidosias Ameriką“.

Kissinger „detente“ politika prezidentui Reagan neatrodė tinkamas ir Amerikai saugus kelias į taiką su sovietais. Jei jis ir abejojo, tai tos abejonės visai pranyko, kai 1981.07.19 Kanados sostinėje Ottawoje naujasis Amerikos prezidentas susitiko su Prancūzijos prezidentu François Mitterand. Ten Reagan sužinojo, jog prancūzams buvo pavykę užverbuoti vieną Maskvos KGB agentą, kurio uždavinys buvo kaip nors išvoti Vakarų valstybių technologijos paslaptis.

Dėkingas, kad Mitterand leido ir amerikiečiams susipažinti su tuo užverbavimu, Reagan tuo labai susidomėjo ir jau po kelių savaitių visi tie jautrus bei reikalingi dokumentai buvo CIA rankose. Pradėjo

technologijos, radaro, kompiuterių, mašinų gamybos ir puslaidininkių paslaptis bei pasiekimus. Po „detente“ priedanga, vadinamąja „taikos tiltu“ statyba, sovietai per savo agentus ir su pačių amerikiečių pagalba, buvo pasisavinę naujausias žemės ūkio, aviacijos, branduolinės energijos, kompiuterių bei aplinkos apsaugos technologijas. Vykstančiose tarptautinėse draugiškose mokslinėse konferencijose sovietai pasistengdavo infiltruoti savo mokslininkus į amerikiečių agentus, kurių vienintelis tikslas buvo išgauti iš kartais naivų amerikiečių mokslininkų kuo daugiau vertingos mokslinės informacijos. Tame „Farewell“ raporte yra sakoma, kad net sovietų kosmonautai, dalyvavę bendruose „Apollo/Soyuz“ erdvės skrydžiuose, buvo KGB agentai. „Farewell“ raportas net nurodė ištisą eilę sovietų agentų, bet ir pateikė sąrašą technologijos sričių, kur sovietai ypatingai norėjo pasinaudoti naujausiais amerikiečių pasiekimais.

Tam raportui atsiradus Vašingtone, Reagan jį perdavė CIA vadovui Bill Casey, kuris 1981 metų rudens valstybinės Saugumo tarybos pirmininkui dr. Gus Weiss buvo leista susipažinti su „Farewell“ raportu, jis pasiūlė genialų planą apgauti sovietų žvalgybą. „Mes dabar žinome, ko sovietai trokšta, tai jiems duokime, — ramiai dėstė Weiss, — tik neužmirškime pridėti ir to, ko jie nesitiki ir nelaukia“. Aišku, jo planas buvo surašyti sovietų trokštamas kompiuterių programas taip, kad jos atrodytų visiškai patikimos, bet ir su vadinamaisiais ilgalaikio neveiksmingumo kompiuterių „bugs“.

Casey priėmė Weiss planą 1981 m. gruodį, ir jau kitą mėnesį prezidentas Reagan entuziastiškai patvirtino planą skubiam vykdymui. Saugantis ir galimų savųjų išdavimo, ir tą lemtingą susirinkimą nebuvo pakviesti nei vienas buvusios „detente“ pasekėjų.

Jau po kelių mėnesių į So-

viets Sąjungą pradėjo plaukti kompiuterinės ir elektroninės dalys bei atitinkamos, klastingai užprogramuotos, programos. Nors sovietai rūpestingai tikrino visas mikroschemas, tačiau nerado nieko įtartino. Pradžioje, ir gana ilgą laiką, viskas veikė kuo puikiausiai, kol kompiuterizuoti ir automatizuoti fabrikai, erdvės gynimo sistemos ir karinė pramonė nepradėjo vis dažniau strigti, kartais ir labai prašaištingai.

Vienas pačių didžiausių sovietų to meto projektų buvo naftos ir dujų gamyba Sibire bei jų perdavimas per Kazachstaną, Rusiją ir Rytinę Europą į kietą valiūtą turtingas Vakarų valstybes. Tokiam didžiuliui projektui reikėjo modernesnės kompiuterizacijos. Kai amerikiečiai atsisakė pagelbėti, sovietai siuntė KGB agentus į Kanadą, kur, pagal slaptą susitarimą su kanadiečiais, Amerikos CIA segebėjo į komplikuotas naftos ir dujų perdavimo sistemas, kontroliuojančias tūkstančius pompų, turbinų ir vožtuvų sistemas, inkorporuotų programoms, kurios po tam tikro laiko buvo programautos „išieiti iš rikiuotės“. Pompų greičiai pakito, vožtuvai leido spaudimams pasiekti daug didesnius spaudimus negu galėjo išlaikyti vamzdžių sandaros ir suvirinimai. Viso to pasekmė buvo didžiulis nebranduolinis sprogimas, kuris buvo matomas net iš erdvėlaivio.

Sovietai pagaliau suprato, kad jie vogė suklustotą technologiją. Jų elektroninė pramonė knibždėjo įvairiais virusais ir amerikiečių pasėtais „bugs“, o ekonomika buvo sužlugdyta, nes niekas negalėjo būti tikras, kad ir kitos pramonės sistemos nebuvo kontroliuojamos apgaulingai iškreiptų programų. 1986 metų spalio 22 d. uždareme Politbiuro posėdyje Gorbaciov išvadino amerikiečius banditais, o Reagan — melagiu. Pasikutinės Sovietų Sąjungos dienos praėjo Gorbaciov nežinant, kiek daug buvo pažeista sovietų pramonė, nei kiek buvo pažengusi Reagan stumiamą strateginę gynybos iniciatyvą, kitaip dar vadinama „žvaigždžių karu“.

Jei kas norėtų paaiškinti, kas galutinai sužlugdė Sovietų Sąjungą, nebūtų lengva pirštu durti į vieną, viską apimančią atsakymą. Ar tai buvo Gorbaciov klaidos, ar Reagan „žvaigždžių karu“ grėsmė, ar popiežiaus Jono Pauliaus II supratinga diplomatija, ar sovietų pavergtų tautų dainuojančios revoliucijos — sunku pasakyti. Pagal Thom Reeda knygą, labai didelę įtaką turėjo ir sovietų vogtos, bet CIA tikslingai suklustotos, kompiuterinės programos.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Pirma būtina nužmoginti

Šiuo metu Amerikoje tebesklando kalbos, kaltinimai ir pasipiktinimas amerikiečių karių, kalėjimo prižiūrėtojų Irake, nežmoniškumo elgesiu su belaisviais. Kaltininkus žadama nubausti ir tuo parodyti irakiečiams, kad tokio elgesio Amerika netoleruoja. Bet tuo pačiu stengiamasi rasti atsakymą į klausimus: kodėl jauni amerikiečiai kariai taip žiauriai elgiasi? Kas atsitiko demokratinėje krašte gimusiems ir augusiems jaunuoliams, kurie, atsiradus progai, visiškai atsisakė savo vertybių ir žmoniškumo?

Ar atsakymus apskritai bus galima rasti? Turbūt tuos klausimus daug amžių ir daugelio tautų žmonės klausė, ir juos atsakymų ieškojo, ir nerado.

Įdomią teoriją, kurią galbūt čia galima pritaikyti, pateikia „The New York Times“ dienraštis gegužės 18 d. laidoje. Teigiama, kad skriaudoms tikram visuomenės sluoksniui — rasiniam, religiniam, tautiniam — visuomet prasideda asmenų nužmoginimu. Tai įvyksta, kuomet žmogus stipresniojo, galingesnio, tuo metu valdančiojo, pasamoneje praranda savo žmogiškumą, su juo pradeda elgtis, kaip su daiktu ar gyvuliu. Jį galima niekinti, pažeminti, kankinti ar nužudyti. Tuos veiksmus atliekantis nebejaucia sąžinės priekaištų, nesijaučia darantis kažką bloga. O jeigu dar į tai įjungia kerštas, pavydas ar neapykantą, auka praranda galimybę apsiginti ar sulaukti pagailėjimo.

Ką reiškia žmogaus (ar jų grupės) nužmoginimas, vadinant jį pažeminančiu vardu, gerai žinome ir iš Lietuvos istorijos. Penkiasdešimt metų — pirmosios ir antrosios bolševikų okupacijos laikotarpiu — tam tikri Lietuvos gyventojai buvo nužmoginami, visų pirma iš jų atimant kilnesnę ar apskritai teigiamą tapatybę. Iš NKVD, KGB kaltinamųjų dokumentų žinome, kad partizanai — Lietuvos laisvės gynėjai — buvo vadinami banditais, plėšikais, niekšais, išdavikais; inteligentai — parazitais, išnaudotojais; pasiturintys ūkininkai — buožėmis; vienuolės — prostitutėmis; dvasininkai — mulkintojais... Visų tų nužmogintųjų laukė sunaikinimas: areštai, kankinimai, trem-

tis, nužudymas patiais žiauriausiais būdais. Tiesiog neįmanoma įsivaizduoti, kaip tardytojai, kankintojai, žudikai galėjo atlikti tokius baisius veiksmus, kurių negalėtume pavadinti net žvėriškais, nes tai įžeistų žvėrį, niekuomet tyčiomis nedarantį kitiems skausmo.

Kryžiuočiai pagonių lietuvių nelaikė žmonėmis, tad be atodairio žudė; romėnai visų kitų tautų gyventojus vadino barbarais; ispanai užkariautojai Pietų ir Vidurio Amerikos vietinius gyventojus kankino ir žudė, nes „laukiniai, nebuvo žmonės“; Afrikoje baltieji gaudė vergus ir juos pardavinėjo ne tik Amerikos kolonijoms, bet ir Europoje, ir kitur. Kad nekiltų priekaištų dėl baisaus elgesio su vergais, jiems taip pat buvo atimtas „žmogaus statusas“. Vergas buvo darbo galvijas, įrankis, kurį galima plakti, pardavinėti, išnaudoti, užmušti... Net ir praėjusio šimtmečio pirmojoje pusėje, kai vergija Amerikoje buvo seniai panaikinta, ypač pietinėse valstijose juodosios rasės amerikiečiai buvo diskriminuojami, skriaudžiami, už menkniekius minia jiems „įvykdydavo mirties bausmę“ be teismo ar teisingumo.

Atimti žmogui, rasei, tautybei garbingą vardą visuomet buvo pirmas žingsnis į nužmoginimą. Amerikiečiai tik pastaraisiais dešimtmečiais nebedrįsta griebtis tų pažeminančių išreiškimų, kai kalba apie Afrikos amerikiečius, meksikiečius, lenkus, italus, vokiečius ar kitus. Atvykę į šį kraštą po Antrojo pasaulinio karo, lietuviai buvo pašiepiami, vadinant juos „DP“. Nors iš esmės šios raidės buvo „Displaced Person“ santrumpa (išvietintas asmuo), bet netrukus tapo paniekos išraiška. Metams slenkant, vietiniai gyventojai išmoko gerbti lietuvius kaip tautinę grupę, ir DP epitetas išnyko. Tad nereikia stebėtis, kad kai kurių neseniai iš tėvynės atvykusių mūsų tautiečių bandymas sugrąžinti šį pašiepiantį išreiškimą sukele nepasitenkinimą.

Amerikiečiai kariai, be abejo, su jų viršiniųjų pritarimu, taip pat turi sukurti pažeminančių epitetų savo priešams, ypač belaisvius irakiečiams, juos iškeliant už žmogiškosios visuomenės ribų. O tą pirmąjį — žodinį — nužmoginimo žingsnį seka ir tolygus elgesys.

LAVINANT SIELĄ LIETUVOJE

INDRĖ TIJŪNLIENĖ

Nr.5

Tarp jo šalininkų yra NATO priešininkai Aušrinė ir Rolandas Pavilioniai, žmonos mušimu apkaltintas, pasižymėjęs neetiškais pasisakymais, V. Štusauskas. Žmonės didelę įtaką turintis bulvarinis laikraštis „Vakaro žinios“ skelbė antraštę „Liaudis vers ponus“. Tikrai, Lietuvoje vidurinės klasės beveik nėra. Yra turčių ir daugumoję skurdžiai. Atseit sluoksniuojasi ir „ponus“ ir žemę dirbantieji „runkeliai“, o „runkelių“ yra daugiau ir jų dauguma palaiko Pakšą. Panašiai skirstėsi reakcija į buvusio LR prezidento V. Adamkaus pareiškimą per televiziją — vieni gyrė jo santūrumą, ramiai laikyseną, apgalvotą žodį, o kiti šaipėsi iš jo „poniško“.

Miesteliuose ir rajonuose R. Pakšas prisistato „liaudžiai“, kaip vienas iš jų, savas žmogus. (A. Adamkienė vis išrenkama elegantiškiausia Lietuvos ponija, A. ir V. Adamkai 2003 metų šeima, V. Adamkus kaime prašai matytas.) Paklaustas, ar tikrai pasakys „mažai tikmatas“. Paklaustas, ar tikrai pasakys „mažai tikmatas“. Paklaustas, ar tikrai pasakys „mažai tikmatas“.

Kitame susitikime kreiptasi į motiniškus jausmus — „Jei jūsų sūnus būtų taip apkalbamas, kaip jūs jaustutės?“ Ir motinos, ir močiutės šluostėsi ašaras. Palangoje Pakso šeima dalyvavo Mišiose. Kieme moterėlės, besiginčydamos „už“ ir „prieš“, susimušė skėčiais...

Vazinėjant po kaimus, pajutome, kaip giliai žmonės įsisąmoniojo, kad tik Pakšas gina jų interesus. „Nusisipjaut man tie dangoraižiai Vilniuje, kas man rūpi tas NATO, tos ES?“ su pykčiu kalba tie, kurių svajone būtų turėti karvelę ar vištelę ir „kuom apauti vaikus“... Nepaisant, kad „Vilniaus prekybos“ parduotuvių tinklai „Maxima“, „Medija“, „Minima“ plečiasi po Lietuvą, kad Rimi parduotuvės vilioja, kad pas „Senukus“ galima rasti visokių medžiagų namų remontams, ar kad parduotuvės „Saulutė“ daug kur šviečia, eilinio žmogaus pragyvenimo lygis mažai pagerėjo, o tos parduotuvės jam lieka muziejais. Derlinga dirva Pakso rinkiminei kampanijai. Paklaustas, kaip ilgai jis dar bus prezidentu, sekundėlę pagelvojęs, atsakė — dar devynerius! Lena jam gi išpranašavo dvi kadencijas.

Lietuvioje prisimenama JAV prez. Nixon atsišaukimą ir kad kraštas nesugriuvo.

Prisimenama prez. Clinton melagystės, bet ši istorija buvo apie jo asmeniška, moralinį nuosmukį. O čia — krašto, valstybės išdavimas.

Kalbama, kad Rusija turi kelis planus Lietuvą susigrąžinti į savo įtakos sferą — per „Lukoil“, „Mažeikių naftą“, „Gazprom“ dujų tiekimą, Borisov Prezidentūroje. O jeigu Borisov nepasisektų, tai kaitis planas gali būti per Viktorą Uspaskichą (populiariai vadinamą „Agurkiu“).

Uspaskichas jau yra Seimo narys. Kėdainiuose jis turi agurkų įmonę (jo atvaizdas puošia jo firmos gaminamų agurkų tinklelinius), išmokęs lietuviškai, išsiskyręs su savo ruse žmona ir vedęs lietuvę, žadantis Lietuvą padaryti klestinčią, kaip padarė, visus įdarbindamas Kėdainiuose. Iš pradžių Uspaskichas rėmė Pakšą, paskiau nuo jo pasišalinęs, įkūrė savo „Darbo“ politinę partiją. Jis yra vienas iš populiariausių asmenybių Lietuvoje, geriausias išvaizdos, stulės Lietuvos rinkimų sistemos pakeitima, kalbama, kad Maskvoje vispasišaliko „išdresiruotas“ KGB mokykloje... Gal tokios užuominos neteisingos, bet šurpas krebja, girdint ir stebint Rusijos grįžimą į Lietuvą, mokykloje vel išnaudoti žmonių skurdą. Atrodo, lyg ir gatvėse dažniau girdima rusų kalba.

Pakšas teigia, kad prieš jį yra sąmokslas tų, kurie pralaimėjo rinkimus, nes jis žada išviešinti visų jų korupciją, nusikaltimus ir vagystes. Tiesiog ryjama Petkevičiaus knyga „Durnių laivas“. O gal mes per daug įtaringi? Gal Rolandas Pakšas, paprastas, Maskvoje ištrėniruotas, lakūnas, tik nekaltas auka? Vargiai galima atsikratyti minties, kad visa maišasis vis tiek kažkoku būdu Rusijos suokstruota prieš stojimą į NATO ar ES? Kad žmonės pavargę nuo demokratinio materialinio skurdo, nuo vandalizmo ir žudynių, pasiilę tvarkos, patys prašys Rusijos globos.

Nors buvo žiebtos eglutės, dailiomis lemputėmis apšviestos didžiosios gatvės, parduotuvės kalėdinės prekės ir „Jingle Bells“ garsai, Lietuvos politinė padėtis temdė nuotaiką. Viltį teikė, kad viskas bus išsiaiškinta demokratinio keliu, kad Sakalo komisijos veikla nenueis veltui, kad Lietuvos sugebėjimas paciai apsisvalyti nuo korupcinio, mafiozinio įtakų, nuo „šliaužiančio perversmo“, bus laukiamas pavyzdžiui kitoms valstybėms. Juk ir Graikija tvarkėsi... **Bus daugiau**

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

Antiestetika meninėje kūryboje

Žmonės gyvenime elgiasi dvejojamai: daro gražius dalykus ir negražius. Jei daro gražius, tarkim bučiuojasi, mylisi, meldžiasi, augina vaikus, dirba, miega ir t. t. — į tai visada yra malonu žiūrėti. Todel tokie poelgiai dažnai tampa meno, o tuo pačiu ir gerėjimo objektais. Tačiau, jeigu žmogus elgiasi negražiai, tarkim — meluoja, žudo, vagia, tuština, tai matyti mene nėra didelės malonumas. Tačiau tai intriguoja, tai gali mus pamokyti, kad šitaip negražiai, netinkamai elgtis yra negarbinga. Paciam tuštintimesi nėra nieko smerktino, tiksliai šis žmogaus veiklos aspektas dažniausiai mene nebūna viešai demonstruojamas, nes tuštintimosi procesas nėra tiek estetiškas, kiek kitos žmogaus elgsenos formos, atspindinčios jo etiką — pvz., meilę, namų susitvarkymą, vaikų priežiūrą ir t. t.

Garsaus kino režisieriaus P. Pazolinio filme „Sodoma ir Gomora“ yra toks kadras: prie gražiai serviruoto stalo iš gražių porcelianinių indų valgomo žmogaus išmatos. Į visa tai žiūrėti tikrai nėra lengva, bet paskui po filmo pagaloji — o ką garsusis menininkas norėjo tuo epizodu pasakyti. Gal norėjo parodyti, kad visa mūsų modernioji kultūra yra tarsi paslėptas išmatų valgyklas? O gal tiesiog norėjo pasiekti tokį fiziologinį rezultatą, kad žiūrovas supykintų ir jis nūstotų vertinti tai, ką mato. Gal režisierius paprasčiausiai norėjo išmūšti žiūrovui primityvią, stereotipinę vertinimų skalę: geriau — bloga, gražu — negražu, patiko — nepatiko, estetiška — neestetiška. Taigi, šis pavyzdys tarsi sakyty, kad mene esama atvejų, kai sąmoningai norima parodyti ką nors itin atstumiančio ir antiestetiško, taip siekiant praplesti stereotipų subanalintą ar net užmigdytas žiūrovo smegenis.

Kartais galvon ateina ir tokia paika mintis, kad, tarkim, rašytojo V. Petkevičiaus knyga

„Durnių laivas“ — irgi yra tokios pačios prigimties kurinys, nes jame skaitytoji yra pateikiama savotiškos literatūrinės išmatos, irgi gražiam inde (gražus knygos viršelis, gera poligrafinė kokybė). Tik šis kurinys, skirtingai nuo P. Pazolinio, yra, deja, nesąmoningas. Musų rašytojas neturi jokio didesnio estetinio tikslo, išskyrus norą atkeršyti, pažeminti, o pats tuo būdu tarsi išgarsėti ar pasirodyti geresnis. Tai knygos meninę vertę žymiai subalina. Aišku, mūsų vadinamasis masinės kultūros vartotojas yra išsilgęs išmatų kvapo, tai rodo ir dideli bulvarinių dienraščių tiražai bei dukart išleista, bestselerių tapusi ir ši V. Petkevičiaus knyga. Ką darysi, žmogau ne visada traukia, tai kas aukšta ir gražu, jam labiau patinka tai, kas sava ir įprasta. Muzikiskumas, apsitapšnojimas, matyt, yra natūralus tautiniais refleksais ir nėr ko jų gedytis...

Antra vertus, liaudies medicinoje egzistuoja toks gydymo būdas — gerti savo šlapimą. Gal panaši terapinė priemonė ir V. Petkevičiaus knygų skaitymas — juk turėjo Dievas kokią planą turėti, duodamas nelabai leidimą tokį kurinį rašytojui V. Petkevičiui sudiktuoti. „Šėtonas taiso Dievui kelius“, — kaip sakoma, tai gal ir šis „durnių“ poreikis atitikęs kurinys atlieka kokią nors kilnią slaptą misiją — pvz., skaitytojai pasilgs gėlių kvapą ir ims sveikti... Duok Dieve, kad tai būtų taip.

Trečia vertus, žmonijos po-traukis nešvankumams, apkalboms yra amžinas. Jis pasireiškia įvairiuose anekdotuose, vulgariuose posakiuose, o pastaroju metu ypač aktyviai — internetiniuose komentaruose. Matyt, kad nuodėminga žmoniškoji prigimtis verčia žmogeli laikas nuo laiko išmesti paviršium visokius susikaupusius pulius ir pamazgas... Jei tai daroma su humoru ar su pedagogine intencija — tai gali tapti netgi neblogu meno kuriniu.

Beje, tas pats P. Pazolinis sukūrė ne tik „Somora ir Gomora“, bet ir „Evangeliją pagal Matą“ — vieną skaidriausių religinio meno pavyzdžių. Ar sugebėtų rašytojas V. Petkevičius nors truputiuką priartėti prie galimybės kurti religinį meną — čia sudėtingas klausimas. Nors, kaip sakoma, Dievui nieko nėra neįmanomo...

Nėra temų, apie kurias galbūt menininkas negalėtų parašyti. Nes, nesvarbu ką rašai, svarbu, kokia intencija tai darai. Jei tavo noruos yra gražesnis, linksmesnis, sąmoningesnis pasaulio kūrimas, gali rašyti ir apie antrus galus, ir apie durnių laivus. Bet, jeigu norisi tikti pagiriomis išsikeikti paskutiniaisiais žodžiais, tai jau ne menas, o paprasčiausiai alkoholizmas. Beje, daugelis internetinių komentarių DELFYJE kaip tik kalba apie alkoholio paveiktas rašytojo smegenis, kiti dar prisimeną jo strubinę praeitį. Bet reikalo esmė turbūt yra dar paprastesnė — V. Petkevičius nemylė, negerbia savęs kaip Dievo kurinio. Ir save, savo gražią sielą bevilistiškai naikina — tai yra pats liudniausias faktas. Gal žmogus neragavo gyvenime meilės, tai kas jam beliko — degtinė su O. Valiukevičiute Prezidentūroje ir pagriotos apkalbos į kairę ir į dešinę...

Jei reikėtų kokią nors dokumentinę prozą parodyti nykio sovietinio nomenklatūrinio rašytojo likimą, šis likimas — nuo žaismingojo „Miko Pupkaus“ iki „Durnių laivo“ — būtų itaigūs, autentiškas, „pamerstas tikrais faktais“ sužeistas. Netgi liudniausias faktas, neblogas scenarijus. Nors galima tuo ir suabejoti — geriems kuriniams labai praverčia herojaus savianalizė, atgailla, bandymas suprasti — už ką jam tokia lemtis. Tad gal koks vaiku rašytojas Kostas Kubilinskas, išdavęs savo draugus partizanus, o paskui girtas lodavęs po stalu, sakydamas: „aš esu šuo“ — yra tinkamesnis personazas...

Ketvirtosios lietuvių kalbos olimpiados nugalėtojai ir vertinimo komisija š.m. balandžio 24 d.

KETVIRTOJI LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADA

Ketvirtoji Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos olimpiada organizuota Įsručioje, kaip ir ankstesnės, balandžio 24 dieną. Į olimpiadą atvyko 26 moksleiviai iš mokyklų, kur lietuvių kalba dėstoma kaip dalykas, ir lietuviščių mokyklų bei fakultatyvų moksleiviai.

Olimpiados tikslas — ugdyti teigiamą požiūrį į lietuvių kalbą, žadinti kalbinio bendravimo motyvus, norą kalbėti lietuviškai, patikrinti lietuviškų ugdymo įstaigų moksleivių kalbėjimo, skaitymo, gramatikos ir rašymo įgūdžius. Ši, jau tradicine tapusi olimpiada, skirta lietuvių literatūros pradininko, būrų dainiaus Kristijono Donelaičio 290-osioms gimimo metinėms.

Olimpiados dalyviai sveikino Karaliaučiaus krašto lietu-

vių tautinės-kultūrinės autonomijos pirmininkas Alvydas Muliudis, jo pavaduotojas Eugenijus Čajauskas, srities švietimo valdybos darbuotoja Irina Nikolajevna Margačiova, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės vyriausiasis specialistas Alfonsas Kairys, Įsručio pedagoginės kolegijos direktoriaus pavaduotoja E. A. Komarnickaja, Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų sąjungos ir olimpiados organizacinio komiteto pirmininkas Aleksas Bartnikas. Tautinių mažumų ir išeivijos departamento vyriausiasis specialistas A. Kairys pažymėjo, kad 2004-ieji ne tik K. Donelaičio metai. Šie metai — tai kalbos ir knygos metai, sukanka 100 metų, kai buvo

atgauta lietuviška spauda. Tai ir Lietuvos globėjo šv. Kazimiero metai. A. Kairys perdavė departamento generalinio direktoriaus Antano Petrausko sveikinimus olimpiados dalyviams. Olimpiados dalyviams sveikinimus perdavė ir Karaliaučiaus srities gubernatorius V. Jegorov. Įsručio pedagoginės kolegijos direktoriaus pavaduotoja E. A. Komarnickaja, sveikindama olimpiados dalyvius, pasidžiaugė, kad olimpiada organizuojama jų mokykloje ir joje dalyvauja Įsručio moksleiviai, besimokantys lietuvių kalbos.

Olimpiados dalyviai suskirstyti į 2 grupes. I grupė — mokyklų, kur lietuvių kalba dėstoma kaip dalykas, moksleiviai. II grupė — lietuviščių mokyklų ir fakultatyvų

moksleiviai: I grupis — 1–2 mokymosi metai, II grupis — 3–4 mokymosi metai.

I grupėje dalyvavo 6 moksleiviai. Prizininkais tapo Kristina Grybaite (Ragainės 2-oji vidurinė mokykla, mokytojas Jonas Glinskis), Romas Grublys (Ragainės 1-oji vidurinė mokykla, mokytojas Jonas Grublys) ir Darius Vabalas (Karaliaučiaus 35-asis licejus, mokytoja Tatjana Golota).

II grupės pirmojo po grupio nugalėtojai — Vitalija Genytė (Budviečių vidurinė mokykla, mokytoja Ksaveria Butautienė), Irutė Kazaitytė (Naujosios vidurinė mokykla, mokytoja Aldona Bursteikienė) ir Aliona Sionkina (Pilkalnio vidurinė mokykla, mokytojas Anatolijus Galčevskis).

Šiomet, kaip sakė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento vyriausiasis specialistas A. Kairys, olimpiadoje dalyvavo mažiau moksleivių, bet jų žinių lygis geresnis. Nugalėtojai buvo apdovanoti Pagrimo raštais ir medaliais. Visi dalyviai gavo dovanėles, jiems buvo organizuota ekskursija.

Olimpiadai lėšas skyrė Mažosios Lietuvos lietuvių draugija, Mažosios Lietuvos lietuvių fondas bei Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas. Tokios olimpiados skatina moksleivių domėjimąsi Lietuva, norą mokytis lietuvių kalbos.

Emilija Algaudė

Bukontinė
Kraupiško vidurinės
mokyklos lietuvių kalbos
fakultatyvo mokytoja

Ne tik Karaliaučiaus krašte, bet ir Amerikoje lietuviškai uoliai mokosi lietuvių kalbos, kad jų lietuviškumas neišnyktų svetimose aplinkose. Lietuviškosios Maironio mokyklos mokiniai iš Maspeth, NY, atlieka programą, švenčiant Motinos dieną.

KOMPAKTINĖ PLOKŠTELĖ — BE KEIKSMAŽODŽIŲ!

Kompaktinių diskelių išleistas Andriaus Mamontovo kurinys „Pavasariniai žiedai“ pasiekė muzikos parduotuves ir yra vienas perkamiausių. Naujoje plokštelėje pirmą kartą skelbiami iki kurio reti Andriaus Mamontovo įrašai ir vaizdo klipas. Originalaus dizaino „Pavasariniai žiedai“ viršelyje yra neįprastas išėjimas apie tai, kad jame nėra keiksmažodžių. Iki šiol muzikos albumuose Lietuvoje ir užsienyje išėjama priešinai, kad dainų tekstuose keiksmažodžių esama.

Šiais metais „Bravo“ populiarijimo nuskambėjusi populiarioji Andriaus Mamontovo daina „Pavasariniai žiedai“ sulaukė didelio dėmesio ir pasisekimo. Šis kurinys pasiekė Nr. 1 poziciją „M-1“ ir „Laluna“ sąrašuose, pakilo iki Nr. 2 „Radiocentro“ populiariausių lietuviškų dainų sąrašė. Praėjusią savaitę Andriaus Mamontovo vienas Berlyne metu daina „Pavasariniai žiedai“ buvo pristatyta ir Vokietijos radijo stotyje „Multikult“.

Naujame kompaktiniame diske muzikos gerbėjai ras retų Andriaus Mamontovo įrašų, tarp kurių gerai muzikos gerbėjams žinoma daina „Spalvoti sapnai“ radijo versija. Koncertinis dainos „Rugpjūčio

žvaigždės“ įrašas ypatingas tuo, kad jame dalyvavo garsusis švedų pianistas Robert Wells ir Liepojos simfoninis orkestras. Šis kurinys buvo įrašytas praėjusiais metais Robert Wells koncerto „Rhapsody in Rock“ metu Klaipėdoje.

Malonia staigmena Andriaus Mamontovo gerbėjams taps, iki šiol niekur neskelbtas, šio dainininko kurinys „Aitvarai“. Ši daina buvo įrašyta praėjusiais metais albumo „Beribiam dangui“ sesijos metu, tačiau tik dabar išvys dienos šviesą. Planuojama, kad butent „Aitvarai“ taps kitu Andriaus Mamontovo radijo laimėtoju.

Leidžiant kompaktinę plokštelę „Pavasariniai žiedai“, dalis kūrinių darbų buvo patikėta jauniems menininkams. Ekstremavantiška kompaktinio disko viršelį sumaketavo dizainerė Deimantė Litvinaitė.

„Pavasariniai žiedai“ vaizdo įrašą sukūrė Lietuvos muzikos akademijos studentų kūrinių grupė (režisierius Junona Berninskis). Kompaktinė plokštelė yra vienintelė galimybė išvysti šį vaizdo įrašą, nes jis nebus platinamas televizijos stotimis.

„Pavasariniai žiedai“ yra šeštasis diskas Andriaus Mamontovo solo karjeroje. Šiam atlikėjui priklauso ir pirmasis Lietuvos muzikos istorijoje išleistas — „Pabėgimas“ (1995 m.). Vėliau: „TV daina“ (1998 m.), „Niekas panašus“ — su „Skamp“ (1998 m.), „No Reason Why“ (2001 m.). Praėjusiais metais prekyboje pasirodęs kompaktinis diskas „Kregždutės, kregždutės“ tapo aukštinu. Naujojo diskelio leidėjai tikisi, kad „Pavasariniai žiedai“ taip pat bus noriai perkamas ir pakartos šią sėkmę.

Vaidas Stackevičius

PRENUMERUOKITE „DRAUGĄ“

Metams JAV — 100 dol.
Metams tik šėštadienio
laida 60 dol.
Metams tik „Bičiulystės“
laida 40 dol.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Metams tik „Bičiulystės“
laida 40 dol.

SIUNTIŲ, PINIGUS, AUTOMOBILIUS SIŪSKITE

TIK PER ATLANTIC Express Corp.

SAUGU, GREITAI IR PATIKIMA.

8801 S 78th Ave, BRIDGEVIEW, IL 60455
Tel. 708-539-9680; 800-775-7363

2719 W 71st St, CHICAGO, IL 60645.
Tel. 773-434-7919

GERA NAUJIENA AMERIKOS LIETUVIŲ TELEVIZIJOS ŽIŪROVAMS!

Sustiprėjo WFTB-TV 23 Čikagos kanalo, per kurį transliuojamos lietuviškos televizijos laidos, siuntinio signalas, todėl žymiai pagerėjo vaizdo ir garso kokybė, jei žiūrite kanalą per anteną.

Be to, žiūrovai, kurie turi Comcast skaitmeninę kabelinę televiziją ir gyvena Čikagoje, nuo šiol lietuviškas laidas gali žiūrėti per 223 kanalą. Jei vis dar negalite žiūrėti šio kanalo, skambinkite Comcast ir sakysite, kad norite matyti WFTB-TV 23 kanalą.

Tie, kurie prenumeruoja WOE kabelinę televiziją, lietuviškas laidas gali matyti per 17 kanalą Čikagoje ir 19 kanalą priemiesčiuose, o turintieji RCN kabelinę televiziją, lietuviškas laidas gali matyti per 14 kanalą tiek Čikagoje, tiek priemiesčiuose.

Praneškite šias žinias draugams ir pažįstamiems, kurie iki šiol lietuviškos televizijos negalėjo žiūrėti visi arba nežiūrėjo dėl silpnosio signalo.

Žiūrėkite Amerikos Lietuvių Televizijos laidas ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 7 v.v. iki 8 v.v. per WFTB Čikagos 23 kanalą.
Mūsų telefonas 708-839-9022

PASLAUGOS

A&S Šildymas Šaldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
7 dienų per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

Plauname, atnaujiname DEKUS
aparatus pagalba. Lakuojame.
Tel. 708-415-1343.

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane.
Vilma Jarulienė.
Virginija Smukaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

STATYBOS, REMONTO DARBAI
ZIL CONSTRUCTION
Work: 312-388-8088;
815-272-5193
Cell/fax: 815-744-5360; 773-581-5920
Žilvinas Vencius
Albert Selevi
www.zilconstruction.com

VACATION IN KENNEBUNK, MAINE!
Franciscan Guest House
Near Monastery, Beach & Shops
Call: 207-967-4865
www.franciscanguesthouse.com

WOODRIDGE IŠNUOMOJAMI
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

OAK LAWN PARDUODAMAS
2 mieg. „condo“, II aukšte, su 2 mašinų garažu.
Tel. 708-499-2653.

DĖMESIO! DĖMESIO!
Neseniai atvyko, liko darbu ar buto, tačiau skelbėsi laikraštį: brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsisakyti DRAUGO administracijos adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LONDONAS.

Tėvų teisių gynimo grupė trečiadienį prisiėmė atsakomybę už įvykį Britanijos parlamente, kai į ministrą pirmininką Tony Blair mestas balionėlis su purpurinės spalvos milteliais pataikė jam į petį ir dėl to buvo evakuoti Bendruomenių rūmai. Parlamentarai puolė valyti nuo T. Blair kairiojo peties purpurinės spalvos miltelių, o ant balionėlio, kuris atsitrenkė į ministrą pirmininką nukrito ant grindų, metė popierius. Pasak liudininkų, kazkoks jaunas vyras įėjo į lankytųjų galerijos dalį, skirtą itin svarbiems asmenims, ir metė į premjerą balionėlį su dažais. Bendruomenių rūmų pirmininkui Michael Martin nutraukus posėdį ir nurodžius visiems išeiti iš salės, parlamentarai vienu metu pakilo iš savo vietų. Dėl įvykių, įvykusio Bendruomenių rūmuose, suimti du vyrai. Šiuo metu jie yra areštinėje. Vėliau Bendruomenių rūmų pirmininkas pranešė, kad į premjerą mesti milteliai buvo nekenksmingi ir rūmai atnaujinu darba. Tėvų teisių gynimo grupė „Fathers 4 Justice“ prisiėmė atsakomybę už išpuolį prieš premjerą, išsklaidydama būgštavimus dėl teroro atakos. Grupės atstovas sake, kad du jos nariai, artėjant birželio 20 d. pažymimam Tevo dienai, surengė protestą, reikalaudami lygių teisių tėvams.

BRIUSELIS.

Europos Komisija (EK) trečiadienį, kaip ir buvo tikėtasi, atšaukė prieš penkerius metus paskelbtą genetiškai pakeisto maisto draudimą ir pritarė Šveicarijos bendrovės prašymui leisti importuoti genetiškai pakeistus kukurūzus. Abejonių dėl komisijos sprendimo nebuvo. EK seniai ragino leisti auginti genetiškai pakeistus grūdus, nors ES piliečiai ir nėra labai palankūs šio maisto atžvilgiu.

Prasiskolinę liberalcentristas traukiasi iš Europarlamento rinkimų

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Būsto paskolos bankui negražinantis ir dėl to pastogės galintis netekti parlamentaras liberalcentristas Jonas Čekuolis pareiškė nekandidatuojantis į Europos Parlamentą.

„Norečiau padėkoti partijos kolegoms už paramą ir supratimą, bet kiekvienas turime būti atsakingas už savo veiksmus. Tikiu, kad Liberalų ir centro sąjungos ir be manęs gali laimėti rinkimus į Europarlamentą“, teigiama trečiadienį išplatintame J. Čekuolis pranešime.

J. Čekuolis Liberalų ir centro sąjungos sąrašą į Europos Parlamentą įrašytas penktuoju numeriu.

Anot Seimo nario, „kiekvienas politikas turi suvokti, kad jam keliami kur kas aukštesni reikalavimai nei kitiems piliečiams“.

Pabrėždamas, jog sąžiningai dirbo Seime ir jo delegacijoje Europos Taryboje, J. Čekuolis teigia, jog jo patiriamas sunku-

JAV

NEW YORK.

Praejusį metų pabaigoje JAV armijos pareigūnai mėgino apriboti Tarptautinio Raudono Kryžiaus komiteto (TRKK) darbuotojų vizitus į Abu Ghraib kalėjimą, kai ši pagalbos organizacija karinei vadovybei Baghdad pateikė ataskaitą, kurioje buvo rašoma apie nederamą elgesį su kalininiais, trečiadienį rašo „The New York Times“. Po dviejų netikėtų apsilankymų Abu Ghraib TRKK darbuotojams lapkritį parengus ataskaitą, kurioje rašoma apie kalinių kankinimo atvejus viename iš kalėjimo skyrių, JAV kariškiai nurodė tikrintojams, kad šie turėtų iš anksto tartis dėl vizitų. Šiame kalėjimo skyriuje su kalininiais buvo elgiamasi blogiausiai. TRKK inspektoriai savo akimis matė ar girdėjo pasakojant tokius atvejus, kai nuogai išrengti kaliniai dienų dienas buvo laikomi visiškai tamsioje betoninėse kameros ar buvo verčiami dėtis ant galvų moteriškus apatinius ir žygiuoti, o tuo metu būlo fotografuojami. Pentagono kategoriskai neigė šią savaitę žurnale „The New Yorker“ paskelbtą informaciją, kad irakiečių kalinių kankinimai yra dalis slapto plano, kurį leido JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld ir kuriuo siekta sugriežtinti tardymo metodus, kad būtų veiksmingiau kovojama su plintančiu sukilimu Irake.

WASHINGTON, D.C.

JAV prezidentas George Bush pasiūlė Federalinio izdo banko vadovui Alan Greenspan pasilikti šiose pareigose penktai ketverių metų kadencijai. JAV prezidentas pažymėjo, kad 78 metų A. Greenspan veikia, siekiant užtikrinti sparčią ekonomikos plėtrą, yra puiki. A. Greenspan kadencija baigiasi birželio 20 dieną. A. Greenspan kandidatūrą turi patvirtinti Se-

natas. Manoma, jog šis klausimas bus svarstomas per pirmąsias dvi birželio savaites. Ne mažai stebėtojų mano, jog A. Greenspan pasitrauks iš einamųjų pareigų savo noru 2006 m. vasarį, kai pasibaigs jo, kaip Federalinio izdo banko valdytojų tarybos nario, kadencija.

AZIJA

NEW DEHLI.

Indijos Kongreso partija trečiadienį vedė derybas dėl naujosios vyriausybės suformavimo su buvusiu finansų ministru Manmohan Singh, kuriam siūloma užimti ministro pirmininko postą. Kukulnu pasiūlymą M. Singh, laikomas Indijos laisvosios rinkos reformų pradininkas, yra realiausias kandidatas vadovauti didžiausiam pasaulio demokratinei valstybei, kai antradienį premjerės posto atsakė per pasikėsinimą nužudytą buvusio ministro pirmininko Rajiv Gandhi našlę Sonia. Šiuo žingsniu S. Gandhi siekia apsaugoti savo Kongreso partiją nuo puolimo dėl jos italikos kilmės. Tuo tarpu įtakingiausi Kongreso partijos nariai pasitraukė iš savo postų partijos vadovybėje, siekdami įtikinti S. Gandhi dar kartą apmąstyti savo sprendimą atsakyti pareigų. Tačiau trečiadienį ji dar kartą atmetė partijos vadovų prašymą pakeisti nuomonę.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD.

JAV specialus karo teismas trečiadienį už Abu Ghraib kalėjimo kalinių žeminimą skyrė Jeremy Sivit didžiausią galimą — vienerių metų laisvės atėmimo bausmę ir atleido iš karinės tarnybos. Baghdad po tris su puse valandos trukusio teismo posėdžio karo teisėjas pulkininkas James Pohl taip pat nurodė 24 metų jaunesnįjį puskarininką J. Sivit pažeminti trim laipsniais — iki eilinio.

lias paskolas iš karto.

Pasak jo, tai atsitiko dėl jo „per didelio optimizmo būti plaštakė“.

„Jaučiuosi nesmagiai, jaučiuosi kaltas“, sakė parlamentaras, bet pažymėjo, jog eidamas Seimo nario pareigas nepažeidė įstatymų, nepadarė jokių veiksmų, kurie galėtų tapti Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) demesio objektu.

J. Čekuolis dėl šios istorijos teigė neketinąs pasitraukti nei iš Seimo, nei iš Seimo delegacijos Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje (ETPA) vadovu.

„Tai priklausys nuo to, kaip man seksis gyvenime“, sakė vienas jauniausių parlamentarų, paklaustas, ar dalyvaus kituose Seimo rinkimuose.

Šią savaitę žiniasklaida pranešė, jog J. Čekuolis netrukus gali atsidurti gatvėje, nes jo butas, negražinus bankui paskolos, bus parduotas iš varžytinių.

grįžimas į Filharmoniją yra įmanomas, juolab kad to pageidauja didžioji kolektyvo dalis.

A. Brazauskas patikino, kad muzikantų likimas tikrai bus išspręstas.

Pasak posėdyje dalyvavusio LKO obojininko Eugenijaus Paškevičiaus, LKO išlaikys savo meninę kokybę ir be S. Sondeckio. „Pasaulyje egzistuoja tokia praktika, kad orkestrams vadovaujantys dirigentai keičiasi kas kelerius metus, su kolektyvais pasirašydami sutartis tam tikram laikui. Tai sudaro galimybę keistis ir eiti į priekį“, sakė obojininkas.

BROOKLYN, NY

BESIDŽIAUGIANT IR PAGERBIANT

„Fejerverkų ugnimis ir gatvių linksmybėmis Europos Sąjunga šeštadienį sutiko 10 naujų narių. Joms įstojus, žemynas, kuris buvo padalytas kelis dešimtmečius, vėl susivienijo“ — (DELFI interneto tinklas).

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, tą istorinį įvykį pažymint, naujai išrinktoji LB Brooklyn/Qweens apylinkės valdyba sekmadienį, gegužės 2 d. pakvietė vaišėms. Vaišės įvykio Apriškimo parapijos žemutinėje salėje, Brooklyn, NY.

Pasivaikšius apylinkės pirmininke Vida Jankauskienė visus pasveikinusi ir trumpai pažvelgusi į šio nepaprastai svarbaus Lietuvai įvykio reikšmę, pakvietė sugiedoti Lietuvos himną. Garsiai nuskambėjus valio... valio... su dideliu susidomėjimu buvo žiūrima ryšium 10-ties valstybių, jų tarpe ir Lietuvos, priėmimu į ES, iš įvairių TV kanaluose rodytų vaizdų ir iškilnių Dubline (Airijoje) sudaryta garsinė vaizdajuostė. Ją paruošė valdybos visuomeniniams reikalams narys Raimundas Šližys.

Kadangi, pagal lietuvišką paprotį, tą sekmadienį buvo švenčiama Motinos diena, nebuvo pamirštos ir čia esančios motinos. Šeštadieninės lietuviškos Maironio mokyklos mokiniai Matas Šližys ir Lukas Kubilius padėklamavo motinoms skirtus eilėraščius. Po to, prie jų prisijungus dar gan jauno amžiaus broliai Simui ir Lukui Lorams, jie savo, o ir visas kitas motinas gėlėmis apdovanojo. Gėles parupino Vytas Čereška.

Kadangi į namus nesukubant, buvo peržiūrėta iš praėjusios vasaros Vilniuje įvykusios dainų šventės paruošta garsinė vaizdajuostė.

O sekmadienį, gegužės 9 d., Amerikoje švenčiant Motinos dieną, tuojau po 10 val. ryto Apriškimo bažnyčioje, Brooklyn, NY, kun. Vytauto Volerto ir kun. Jono Dielinikačio lietuviškai aukotų šv. Mišių, pager-

biant motinas, parapijos salėje vaišės ir programą surengė lietuviškos Maironio mokyklos Maspeth, NY, tėvų komitetas (pirmininkė Valdona Gaubienė).

Pasivaikšius, mokyklos muzikos mokytojai Gintarei Bukauskienei vadovaujant, patys jauniausi mokyklos mokinukai, savo angelikiškai švelniais balseliais ir šviesiais, linksmais veideliais padainavo eilę senoviskų vaikų dainų. Buvo išgirsta: „Grūdu, grūdu čiulkinėli“, „Bu, bu aš jaučiuokas“, „Vire, vire košė“, „Tili, tili dūda“, „Oi tu kiški žvairy“, „Oi tu bitaitė“ ir „Turėjo bobutė žilą oželį“.

Dainų intarpuose savo motinoms jausmus ir padėką vienu sakiniu išreiškė Gintas Savukynas: aciu tau už visas bemieges naktis, kai tu mane slaugėi; Dainius Šidlauskas: aciu tau už visą suteiktą meilę; Rytis Sidabras: aciu tau už visą suteiktą rūpestį ir džiaugsmą; Antanas Mockus: aciu tau už kiekvieną akimirą, praleistą kartu; Vainius Glinkis: aciu tau už kiekvieną sąsają, išlietą dėl manęs; Nika Norvilaitė: aciu tau už kiekvieną man padovanotą šypseną ir apkabinimą; Aistė Skardžiūtė: aciu tau už kiekvieną saulės spinduliuką

mano gyvenime. Visi kartu sušuko: aciu tau už gyvenimą — aciu, aciu, aciu!

Po to ant choro laiptelių sustoję vyresniųjų klasių mokiniai. Jie, G. Bukauskienei palydint fortepiono muzika, dainuoja romantinio pobūdžio dainas: „Ant Nemuno kranto“, „Tylus armonikos tonai“, „Neskambink tu man, sese“ ir „Laukuose dobilas raudonas“.

Visi atlikėjai susilaukė itin didelės plojimų gausos.

Plačiau apie motinas pasisako Ema Gaubaitė: „...Jeigu vieną dalyką išmokau iš savo motinos, tai stiprybės ir užsispyrimo. Jinai daug dirba ir, net augindama mane, išreiškia šiuos bruožus. Jinai visą laiką žino, ko iš manęs nori: kaip kambariai turi būti sutvarkyti ir kiek turėčiau mokytis, grįžus namo. Be jos aš nebūčiau tokia, kokia esu dabar. Ji mane išmokė apie gyvenimą ir dėl to aš jai esu labai dėkinga. Mamos meilė tai nuostabus nesi- baigiantis dalykas“.

Emilija Guobytė skaito: „Guliu lovoje, snūduriuoju. Nesinori keltis, laukiu, kol ateis mama ir mane pažadins. Po kelių minučių įeina mama, švelniai mane paliečia ir liepia

keltis (...). Mamos apibrėžti neįmanoma, bet gal ir nereikia. Kam reikia apibrėžti tai, kam nėra lemta būti apibrėžtam. Mama yra savita kiekvienam. Jinai apsikencia su visokiais „mamšėjimais“, pagamina purčius, pažadina rytė (...) Kartais mama gali išgąsdinti, o kartais tiesiog juoktis. Mama yra mama ir šis žodis turėtų pasakyti viską“.

Tai tik pora pasisakymų. Jų buvo ir daugiau.

Tuomet visi mokiniai pasisklido po salę ir visas motinas pasveikino, joms padovanodami po didelę, raudoną, ant ilgo koto rožę.

Pabaigai buvo parodyta, dalyvaujant Maironio mokyklos mokiniais, Mindaugo Blaždziono susukta, itin linksma pobūdžio vaizdajuostė „Vilkas ir ožiukai“.

Ta patia proga tenka pastebėti, kad ką tik išėjo iš spaudos, mokyklos tėvų komiteto pastangomis sudaryta virimo knyga. Knyga, taip pat ir vaizdajuostė buvo galima įsigyti.

Besiskirstant į namus, šalia padėkos Maironio mokyklos mokytojams, mokiniais ir tėvų komitetui, linkejoje darbingos ir šviesios ateities.

P. Palys

Motinos dieną vyresniųjų Maironio lit. mokyklos klasių mokiniai atlieka programą. Skaito Vainius Glinkis (prie mikrofono).

Mylimai sesutei

A+A

Dr. TAURUTEI AUGŪNAITEI

mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame mūsų mielą ALGĮ AUGŪNĄ.

Čelsava ir Tadas Aleksoniai

Liucija Beržinskienė

Jarutė Brazauskaitė

Birutė ir Antanas Čiuriai

Vandelinus Domanskis

Stasys Giedrikis

Kęstutis Miklas

Roma ir Jonas Mildažiai

Meilutė ir Petras Ruliai

Alicija ir Henrikas Soliai

Grazina ir Jonas Stankūnai

Angelė ir George Zarr

A+A

DANUTĖ VIKTORIENĖ RAPSYTĖ

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 2004 m. gegužės 16 d. Gimė Lietuvoje, Panevėžyje. Amerikoje išgyveno 54 metus.

Nuliūdę liko: brolis Vilius, sūnūs Algis su žmona Holli, Rimas su žmona Sherry, Audrius su žmona Lidija, duklė Daiva su vyru Tim, ir anūakai Alicija, Karina ir Vilius.

Velionė pašarvota penktadienį, gegužės 21 d. nuo 3 v.p.p. iki 8 v. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL. (arti Derby Road).

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gegužės 22 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė bus atlydėta į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą.

Laidotuvės privačios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose už jos sielą.

Nuliūdę: sūnūs, duklė ir jų šeimos

Laidt. direkt. Donald M. Petkus.

Tel.800-994-7600; www.petkusfuneralhomes.com

Buvusiam Jaunimo centro darbuotojui

A+A

ALDONUI VAITKEVIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną REGINĄ, sūnų ALGIMANTĄ, dukrą DAIVĄ su šeima ir kitus artimuosius.

Jaunimo centro valdyba ir taryba

Lietuvos kamerinis orkestras grįš į Filharmoniją

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Nuo Lietuvos nacionalinės filharmonijos (LNF) atsisakyęs Lietuvos kamerinis orkestras (LKO) greičiausiai grįš į Filharmoniją, o vietoje 44 metus jam vadovavusio ir dėl konflikto pasitraukusio Sauliaus Sondeckio bus ieškoma naujo dirigento.

Šias išvadas pateikė trečiadienį posėdžiavusi vyriausybės darbo grupė, praėjusią savaitę sudaryta spręsti Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) ir jos buvusio vadovo S. Sondeckio konfliktą.

Komisija išsklaidė LKO ar-

tistų nuomonės, artimiausiomis dienomis savo nuomonę turėtų pateikti ir S. Sondeckis.

Pasak premjero Algirdo Brazausko, po trečiadienį vykusio pokalbio su muzikantais tapo aišku, kad reikia „spręsti iš orkestro pasitraukusio S. Sondeckio padėties klausimą“, taip pat ieškoti būdų „pasirašyti tokias sutartis“ S. Sondeckio iškeltoje byloje dėl orkestro atsiskyrimo nuo LNF sąlygų bei skelbti konkursą naujo vadovo pareigoms.

Premjero teigimu, teisiškai šių metų kovo mėnesį atskira viešąja įstaiga tapusio orkestro

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

GEGUŽĖS 31 D. – ATMINIMO diena (Memorial Day), pirmadienį, 10:30 v.r., Šv. Kazimiero katalikų kapinėse, Čikagoje vyks pamaldos lietuvių kalba.

DIDŽIAUSIAS ATMINIMO DIENOS paradas vyks šeštadienį, gegužės 29 d. Eitnės prasidės State/Randolf Street ir tęsis iki Van Buren. Fotoparodos bus eksponuojamos: Daley Civic Center ir Cook County Building.

GEGUŽĖS 21 D., PENKTADIENI, 6 v.v. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje įvyks Marquette Parko Lietuvių namų savininkų org. susirinkimas. Visi nariai ir gyvenantys šiose apylinkėse lietuviai kviečiami dalyvauti.

ANTANAS MOCKUS, BUVęs Kolumbijos sostinės Bogotos meras, Melbourn mieste veikiančių Baltijos prekybos rūmų (the Baltic Chamber of Commerce) kvietimu, lankosi Austrijoje. Gegužės 4 d., Melbourn universitete jam buvo surengtas priėmimas-pietūs. Gautas pajamos skiriamos Vilniaus ir Melbourn universitetų studijų mainų programai. Antanas Mockus, anksčiau profesorius Kolumbijos universitete ir du kartus išrinktas Bogotos meru, neatmeta galimybės būti kandidatuoti ir Kolumbijos valstybės prezidento postą.

MIRĖ BORISAS BORJERAS – dailininkas, žurnalistas, fotografas. Velionis studijavo Kaune veikioje Meno mokykloje. Nuo 1929 m. reiškėsi spaudoje karikatūromis ir šaržais. Bendradarbiavo „Lietuvos aido“, „Kuntaplyje“, „Dienoje“ ir kt. Sukūrė daugiau nei 5,000 darbų. Dalyvavo užsienio valstybėse rengiamose parodose. Atstovavo Lietuvą tarptautinėse lengvosios atletikos varžy-

bose su Latvija ir Estija. Rinko archyvinę medžiagą iš išeivijos lietuvių gyvenimo. Gyvendamas Australijoje daugiausiai dirbo komercinio meno srityje.

KVIEČIAME VISUS | FILISTERIŲ birželio vakarienes klubo sueigą, penktadienį, birželio 4 d., 7 v.v. Akademikai filisteriai ruošia ypatingą Vakarienes klubo sueigą, kur bus galima paragauti žymios Čikagos virimo mokyklos paruoštus valgius „The Dining Room at Kendall College“. Apie dalyvavimą prašau pranešti fil. Andriui Kudirkai tel. 708-422-7972, arba: kudirka@uic.edu.

GEGUŽĖS 23 D., SEKMADIENI, nuo 9 v.r., Jaunimo centro kavinėje, JC Moterų klubo šeimininkės visus kviečia pasiūlyti skanias mielinius blynus su obuolių uogiene. Savo atsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

ALRK MOTERŲ SAJUNGOS #3 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 22 d., šeštadienį, 3 v.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Svarbus reikalas bus aptariami. Prašome visas nares dalyvauti.

KARTU SU XII LIETUVIŲ tautinės šokių šventės atidarymu birželio 30 d. Daley Plaza, yra organizuojama mugė, kurioje pasirodys tautinių šokių grupės, bus demonstruojami lietuviški rankdarbiai, bus galimybė lietuviams verslininkams parodyti ir parduoti lietuviško meno prekes. Norintys šioje mugėje dalyvauti, gali teirautis šventės rengimo komiteto vicepirmininkės Marijos Meškauskaitės, tel. 312-226-5705. Iškilmingas atidarymas įvyks 12 v. Dalyvaus Lietuvos Respublikos, JAV Lietuvių Bendruomenės ir miesto valdybos nariai.

„Draugo“ knygynėlyje

ONA NARBUTIENĖ

KAZIMIERAS VIKTORAS BANAITIS

Vieni šis žmogus, svetimas ji supančiam Amerikos pasauliui, Kazimieras Viktoras

Banaitis mirė 1963 m. Kaledūrytą Bruklne. Beveik dvidešimt sunkių metų, praleistų emigracijoje, buvo kupini tik vieno tikslo – išsikelti tarnauti savo idealams, nepasiduoti supančiai masinės kultūros aplinkai, kurti, neatsisveigiant į sveikatą, gyvenimo sąlygas, menkas savo muzikos realizavimo galimybes. Gyvenimo pabaigoje yra pasitaręs: „Labiau nei žmonos ir šeimyninio gyvenimo troškau rašyti muziką. Užvis labiausiai!“.

Šioje knygoje surinkta informacija iš K. V. Banaicio gyvenimo: publicistika, laiškai, kūrinių sąrašai, straipsniai...

Knygos kaina 10 dol. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite į „Draugo“ knygynėlį, tel. 773-585-9500.

SKELBIMAI

• **PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA!** Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrines net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (jst. 1993 m.) LITCOM. J Lietuva šį namų ar mobiliojo telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklote gaunate su savo vietine sąskaita. **Registruokites** lietuviškai 708-386-0556. Taupykite šiandien su LITCOM! Demosio! Įkainis galioja tik naujiems klientams!

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priėmamas nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

Nepraraskime tikėjimo vertybės, ji pasitarnauja mūsų dvasinei gerovei...

Gediminas Jankūnas, pašventintas kunigu 2003 m. rugpjūčio 23 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus Katedroje, atvyko į Čikagą prieš savaitę, gegužės 10 d. ir bus iki birželio 4 d. Apie savo kelionės tikslą papasakojo pats kunigas.

– **Gediminai, ar Jūsų atvykimo tikslas ypatingas, ar tiesiog atvykote pavaduoti Lietuvon išvykusio atostogauti kun. Rimvydo Adomavičiaus?**

– Svarbiausias tikslas – aplankyti Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapiją – jau kaip kunigas, pasveikinti, kartu su žmonėmis pasimelsti. Na, ir, žinoma, pavaduoti kun. Rimvydo.

– **Gegužės 30 d. Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje nebus eilinė. Kuo gi ji bus ypatinga?**

– Taip jau parapija yra nusprendusi, kad gegužės 30 d. aš aukosiu iškilmingas šv. Mišias ir teiksiu specialų naujai įšventinto kunigo palaiminimą. Tai bus centrinė diena parapijoje. Po to bus pietūs salėje ir pabendravimas.

– **Su šia parapija Jūs susiję jau senokai. Būdavote čia ir kuomet mokėtės teologijos JAV Mandelain seminarijoje?**

– Tuometinis Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kunigas Mykolas Jakaitis paėmė mus į savo globą, taip glaudėmės prie Marquette Parko

parapijos. Kai prieš porą metų mane pašventino diakonu, kar-dinolas paskyrė mane Marquette Parko parapijon diakono tarnystei. Taip visi 4 metai susiję su Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapija.

– **Gal papasakotumėte trumpai apie savo darbą Lietuvoje?**

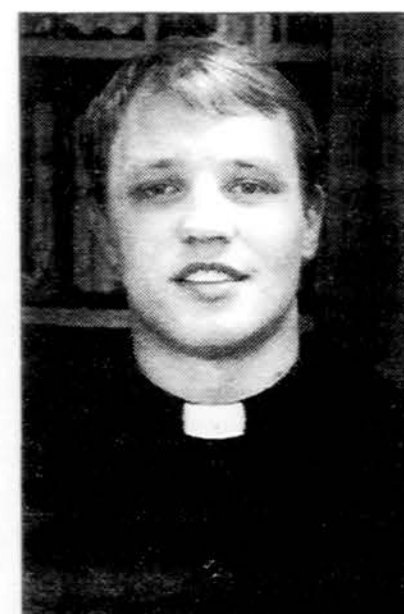
– Esu Panevėžio vyskupijos Jaunimo centro kapelionas. Dirbu su jaunimu 3 dienas per savaitę. Pagrindinis tikslas, parodyti jaunimui, kad bažnyčia jais rūpinasi, juos evangelizuoti. Kitas 4 dienas esu Kupiškio Kristaus Žengimo į Dangų parapijos vikaras, ir 1 dieną einu į mokyklą dyklytokams dėstyti tikybės. Turiu gana daug

pareigybų, todėl išvažiuoti iš Lietuvos labai sudėtinga. Mat mane pavaduoti turės net 6 kunigai dėl skirtingų darbų, kuriuos dirbu.

– **Ką norėtumėte palinkėti parapijiečiams, pažįstamiems?**

– Palinkėjimas Marquette Parko ir kitų parapijų lietuviams neprarasti tikėjimo vertybės, ji padeda išsaugoti dvasinę šviesą ir šilumą, kurie pasitarnauja mūsų dvasinei gerovei nesvarbu kokiame šalyje begyventum.

Dėkui, kunige, už apsilankymą redakcijoje ir už pokalbį. O skaitytojus kviečiame atvykti gegužės 30 d., 10:30 v.r. į Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje vyksiančias

Gediminas Jankūnas.

iškilmingas šv. Mišias, kurias aukos Gediminas Jankūnas.

Kalbėjosi Vitalija Pulokienė

KOMP. VLADO JAKUBĖNO GIMIMO ŠIMTMEČIO SUKAKTIS

Šiemet Lietuvos muzikinėje spąsdangėje susipindęs dvi žvaigždės – kompozitorių Vlado Jakubėno (1904.05.15–1976.12.13) ir Balio Dvariono (1904.06.19–1972.08.23). Kaip iš šių datų galima suprasti, šiais metais sueina 100 metų nuo jų gimimo. Ir šios sukaktys bus plačiai atžymėtos mūsų tėvynėje.

Lietuvoje išleistame 2004 metų „Muzikos kalendoriujė“, kurį sudarė žinomas muzikologas Vaclovas Juodpusis, pirmoje vietoje išskirtinai pristatomas V. Jakubėnas, nors šis daugiau negu ketvirtį amžiaus praleido išeivijoje ir sovietiniais metais tėvynėje buvo pamirštas.

Šio leidinio įžangoje visas puslapis yra pašvęstas šiam kūrėjui. Ten telpa V. Jakubėno 1938–aisiais paskelbtų minčių ištrauka ir Fausto Strolis trumpas Čikagoje ilgą laiką gyvenusio sukaktuvinio, kaip muzikos recenzento ir kritiko, pristatymas. Taigi V. Jakubėnas nebuvo vien tik kompozitorius, bet ir muzikos kritikas, publicistas, pianistas bei pedagogas. Ir dėl to jis užsitikrino pirmąją poziciją.

Yra smagu, jog dabar Lietuvoje V. Jakubėnas vis labiau „išpilietina“, nežiūrint, kad tėvynėje jo kūryba ilgą laiką buvo „išguita“, nes jis pats savo gimtinę karo metais apėjo, o tokiu tarybinė valdžia laikė „tėvynės išdavikais“. Ir tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę, V. Jakubėno muzika vėl pradėjo skambėti, buvo leidžiami jo kūrybos sąsiuviniai, kritikos straipsnių rinkiniai, monografija ir kt.

Tai vis nuopelnas 1981 metais Čikagoje įsteigtos komp.

V. Jakubėno draugijos ir 1992 m. įkurto šios draugijos skyriaus Lietuvoje. Šių vienetų dėka šio kūrėjo vardas ne tik kad nebuvo užmirštas, bet jis labiau susipindėjo (tas, deja, pasakytina tik apie veiklą Lietuvoje, nes Amerikoje, dėl suprantamų priežasčių šis darbas nebuvo ir nebėra toks, kokio buvo tikėtasi).

Komp. Vlado Jakubėno draugija (Vladas Jakubėnas Foundation, Inc.) Čikagoje per savo daugiau negu 20 metų tebesitęsiančią veiklą yra nemažai nuveikusi. Ji surengė įvairių renginių bei finansiškai rėmė savo skyriaus Lietuvoje darbus. Pažymėtinas yra kompozitorių 90-ties gimimo metinių Čikagoje koncerto surengimas, o taip pat ir šio 100-sioms metinėms skirtą minėjimo su-ruošimas. Visiems atliktiems darbams išvardinti reikėtų pašvęsti nemažą vietą.

Čikagoje dar tebegyvena nemažą mūsų tautiečių, kurie iš arti stebėjo V. Jakubėno veiklą, gerėjosi jo kūriniais dar jam gyvam esant. Čia yra įsikūrusių gal šimtas jo buvusių mokinių, kurių dalis ir šiandien daugiau ar mažiau reiškiasi muzikinėje veikloje. Iš tokių gal žinomiausias yra Alvydas Vasaitis, Čikagos lietuvių operos meno vadovas ir ilgametis jos dirigentas.

Gaila, kad negailestinga mirtis vis retina V. Jakubėno bendražygius ir gerbėjus. Tačiau likusieji turėtų būti aktyvesni ir galėtų stengtis, kad šio daug nusipelnusio kūrėjo kūriniai plačiau skambėtų ir jo darbai būtų neužmiršti. Jo vardo draugijos vadovai tikisi daugiau demesio ir pagarbos šiam lietuvių tautai nusipelnusiam vyrui.

Tokiomis mintimis pasitinkame V. Jakubėno kūrinių koncertą Čikagos Jaunimo centre. Jis įsikuria į visą eilę panašių renginių Lietuvoje, kurie buvo pradėti gegužės 12 d. Vilniuje, o tada ėjo per Biržus, Vėlnių, Klaipėdą ir Kauną.

Tegu komp. Vlado Jakubėno kūryba dar ilgus metus skamba ne tik Čikagoje ir kituose JAV miestuose, bet ir tėvynėje Lietuvoje ir kituose pasaulio kraštuose!

Edvardas Šulaitis

APIE V. JAKUBĖNĄ IR JO KŪRYBĄ LIETUVOS SPAUDOJE

V. Jakubėnas – nepaprastai įdomi mūsų kultūros asmenybė, labai ryški savotiška ir gili. Lietuvoje jis buvo labai gerai žinomas, kol jo gyveno ir aktyviai reiškėsi. Pakanka pavartyti Pirmosios nepriklausomybės laikų Lietuvos žurnalus ir pamatysime daugybę V. Jakubėno straipsnių. Daugiausia jų skirta muzikinei kritikai. Apskritai tarpukaryje jis, ko gero, buvo pats profesionaliausias muzikos kritikas.

Pokario metais man besi-

mokant Kaune, dabartinėje J. Naujallio muzikos mokykloje (pradėjau 1949 m.), V. Jakubėną pažinojo visi mokytojai, nes jis iš Lietuvos buvo išvykęs tik 1944 m. vasarą. Mokytojai mums pasakojo dar visai nesenos praeities įdomybes, ne kartą užsimindami ir apie V. Jakubėną. Daugelio kauniečių šeimose buvo išlikę Židinio, Naujosios Romuvos žurnalų komplektų, taip pat ir prieškarinių laikraščių. Juos skaitydami stebėdavomės polemika V. Jakubėno straipsnių dvasia. Tai buvo mums geros gilaus ir glausto sudėtingų muzikos reiškinų nagrinėjimo pamokos.

Ar paseno V. Jakubėno rašiniai, nuostatos, požiūris, ar tai jau istorija, vakarykštė diena? Nemanau. V. Jakubėno ži-

nios buvo enciklopediškos, tad ir jo publikacijos dabartiniais studentams – muzikologams galėtų būti puikiu pavyzdžiu, kokios aukštos profesinės kultūros reikia muzikos kritikui. Ar Lietuvoje dažnas reiškėsi, kad pats kompozitorius būtų apdovanotas ir lengva plunksna, pagaliau, kad jis veržtųsi reikštis muzikos kritikos ar muzikologijos dirvonoose?

Muzikui tai visada didelė rizika. V. Jakubėnas buvo labai sąžiningas, gilus žmogus. Jeigu jau reikšdavo savo nuomonę, tai giliai apgalvojęs. Todėl retai kas išsiseidavo. Dažniausiai visi gerbė ir vertino jo nuomonę.

(Ištraukos iš pasikalbėjimo su prof. Petru Kunca, „Mokslo Lietuva“ 2004 m. balandžio 22 d.)

AKIMIRKOS IŠ UNION PIER, MICHIGAN, LIETUVIŲ GYVENIMO

Metalio skulptūros menininkas iš Cleveland, Ohio, Marius Narbutaitis pasakojo apie savo meną Virginijai Jokubauskienei ir Dainai Rudaitienei „Lietuvių meno parodos“ atidarymo vakarą, balandžio 23 d. „Gintaras Resort“ vasarvietėje, Union Pier, Michigan.

Ginto Juodgudžio nuotraukos.

Buvo smagu pašokti grojant broliu Švabų ansamblui Union Pier, Lietuvių draugijos metiniame susitikime „Pavasario šokiai“, gegužės 1 d., „Gintaras Resort“ vasarvietėje.

Laima Švabas-Petronis koncertavo kartu su broliais Švabais „Gintaras Resort“ vasarvietėje, Union Pier, gegužės 1 d. Lietuvių draugijos „Pavasario šokių“ susitikime.